

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

АР-м и КЪЭРАЛЫГЪО СОВЕТ — ХАСЭМ

Парламентым и Тхьаматэ хадзыгъ

Парламентым и Регламент зэригъэнафэрэмкIэ, апэрэ зэхэсыгъор къызэуехы ыкIи Парламентым и Тхьаматэ хадзыгъ

Ятфэнэрэ зэлугъэкIэгъумкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и депутатхэу гъэтхапэм и 13-м хадзыгъэхэм тыгуасэ, гъэтхапэм и 30-м, апэрэ зэхэсыгъо ялагъ. Ар зэхэсэн Iофыгъохэм, нэмыкIэу къэпIон хъумэ, Парламентым и Тхьаматэ, ащ игуадзэ, комитетхэм ыкIи комиссияхэм ятхьаматэхэр хадзыгъэнхэм фэгъэхьыгъагъ.

Борчаковская Тамара Григорий ыпхъум. Ау ащ гушылэр етыгъэным къыпкIэ Адыгэ Республикэм хадзыгъэхэмкIэ и Гупчэ комиссия итхьаматэу Хъут Юрэ Парламентым иапэрэ зэхэсыгъо зыщылэшт мафэр зэрагъэнэфэ-

рэ шIыкIэр ыкIи Къэралыгъо Советым — Хасэм иапэрэ зэхэсыгъо ыныбжьыкIэ анахьыжъ депутатым къызэрэзэлуихырэ зэхэсыгъом хэлажьэхэрэм агу къыгъэкIыжыгъ.

(ИкIэух я 2-рэ н. ит).

Пшъэрылхэр зэрагъэцакIэрэм тегушыIагъэх

Урысые Федерацием региональнэ хэхъоныгъэхэмкIэ и Министерствэ тыгуасэ видеоконференцие зехицэгъагъ. УФ-м и Президенту Дмитрий Медведевым пшъэрылхэу къыгъэуцугъэхэм ащыщэу дзэм къулыкъу щызыхыгъэхэу запасым щылэхэм псэупIэхэр ягъэгъотыгъэнхэм ылъэныкъокIэ субъектхэм Iофэу ашIагъэм изэфэхьысыжхэм, пшъэрылхэу апащхэу итхэм атегушыIагъэх.

Мы категорием къыхиубытэхэу, псэупIэ зимылэхэм япчъагъэ джырэ лъэхъан нэбгырэ мин 12,5-рэ мэхъу. Ахэм яIоф зэхэфыгъэным сомэ миллиард 21-рэ фэдиз пэлухъанэу ары зэрагъэнэфагъэр. Непэрэ мафэхэм яхъулIэу мы лъэныкъомкIэ регионхэм зшIуахыгъэхэм, гумэкIыгъоу, шыкIагъэу щылэхэм субъектхэм ялIыкIохэр къатегушыIагъэх. Къэралыгъом ипащэ ышIыгъэу унашъор гъэцкIэгъэным фэшI, федеральнэ гупчэм къытIупшырэ ахыщэм дакIоу, ежхэм ямылкъуи ащ халъхъаным

зэрэфэхьазырэ къаIуагъ. Хэгъэгъу зэошхом иветеранхэу псэупIэ зимылэхэм IэпыIэгъу афэхъугъэным ипрограммэ 2008-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу тикъэралыгъо Iоф шешIэ. АР-м IофшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэхэмрэкIэ иминистрэу Наталья Широковам къызэриIуагъэмкIэ, УФ-м и Правительствэ унашъоу ышIыгъэм диштэу мы гумэкIыгъом идэгъэзыжын пэлуигъэхъанэу федеральнэ гупчэм сомэ миллион 269,5-рэ Адыгеим къыфитIупшыгъ. 2005-рэ илъэсым гъэтхапэм и 1-м ехъулIэу

чэзыум хэтыгъэ ветеран нэбгырэ 46-мэ 2010-рэ илъэсым мэлылфэгъу мазэм яIофыгъохэр зэшIохыгъэхэ хъугъэ. Федеральнэ гупчэм сомэ миллион 30,5-рэ, республикэ бюджетым сомэ миллион 1,7-рэ къатIупшыгъ.

2011-рэ илъэсым гъэтхапэм и 28-м ехъулIэу, 2005-рэ илъэсым гъэтхапэм и 1-м ыуж учетым хэуцогъэ ветеранхэм япчъагъэ нэбгырэ 397-рэ хъугъэ. Ахэм ащыщэу нэбгырэ 334-мэ зэтыгъо ахыщэ IэпыIэгъур аратыгъ, нэбгырэ 315-мэ ахыщэр агъэфедэгъах, нэбгырэ 19-р мы уахытэм псэупIэхэм якъэгъотын ыкIи документхэм ягъэхъазырын ыуж итых. АщкIэ АР-м игъэцкIэкIо хэбзэ органхэмрэ чIыпIэ зыгъэIорышIэжын органхэмрэ ветеранхэм IэпыIэгъу афэхъух. Хэгъэгъу зэошхом иветеранхэм яIоф зэхэфыпэгъэным пае республикэм джыри сомэ миллион 47-рэ фэдиз ищыкIагъ, ар федеральнэ гупчэм шIэхэу къытIупшырэу щэгъурых. Ахыщэр Москва къызыкIыкIэ, чэзыум къыхэнэгъэ ветеранхэу республикэм щыпсэухэрэм яIофыгъохэр зэшIохыгъэ хъуштых.

ТХЪАРКЪОХЪО
Адам.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иунашъу

Ятфэнэрэ зэлугъэкIэгъумкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ хадзыгъэным ехылагъ

Адыгэ Республикэм и Конституцие ия 68-рэ статья IзубытыпIэ къызыфишIызэ, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм унашъо ешIы:

1. ХэдзыпIэ кой зыкIымыкIэ депутатэу Федорко Федор Петр ыкIор ятфэнэрэ зэлугъэкIэгъумкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу хадзыгъэнэу.

2. Заштэрэ мафэм къыщегъэжьагъэу мы унашъом кIуачIэ иIэ мэхъу.

Тхьамэтагъор зезыхъагъэу Т.Г. БОРЧАКОВСКАЯ
къ. Мыекъуапэ,
гъэтхапэм и 30, 2011-рэ илъэс
N 5-ГС

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иунашъу

Ятфэнэрэ зэлугъэкIэгъумкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ игуадзэ хадзыгъэным ехылагъ

Адыгэ Республикэм и Конституцие ия 68-рэ статья IзубытыпIэ къызыфишIызэ, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм унашъо ешIы:

1. Кошхъэблэ районимкIэ зы мандат зилэ хэдзыпIэ коеу N 4-мкIэ депутатэу Iэшэ Мухъамэд Джумалдин ыкIор ятфэнэрэ зэлугъэкIэгъумкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу игуадзэу хадзыгъэнэу.

2. Заштэрэ мафэм къыщегъэжьагъэу мы унашъом кIуачIэ иIэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу
Ф.П. ФЕДОРКО

къ. Мыекъуапэ,
гъэтхапэм и 30, 2011-рэ илъэс
N 6-ГС

Парламентым и Тхьаматэ хадзыгъ

(ИкIэух.
Апэрэ икIубгъом
кыщыцэжъ).

Зэхэсыгъом илофшIэн хэлъжъагъэх Адыгэ Республикэм и Президентэу Тхьаклушынэ Аслъан, федеральнэ инспектор шъхьалэу Адыгэ Республикэм щыIэ ЛыIужъу Адамэ, Премьер-министрэу Къумпыл Муратэ, суд, правэухъумэкIо органхэм, республикэм икIэралыгъо хэбзэ органхэм, кьэлэ ыкIи район администрациехэм япашэхэр, народнэ депутатхэм якъэлэ ыкIи ярайон Советхэм ятхьаматэхэр, нэмыкIхэу рагъэблэгъагъэхэр.

Зэхэсыгъом илофшIэн лъагъэкIуатэзэ, повесткэр аухэсыгъ. Ащ ыуж Адыгэ Республикэм и Президент депутатхэм апашъхъэ кIэкIэу кыщыгушылэгъ. Къылуагъ республикэм рэхъатныгъэ хэлъэу хэдзынхэр зэрэщыкIуагъэхэр, анахь дэгъоу алъытэхэрэм цыфхэм цыхъэ зэрафашыгъэр. ХигъэунафыкIыгъ хэдзынхэр зэхэсыгъэхэр органхэм илофшIэнышхо зэрагъэцкIагъэр ыкIи ахэм зэрафэрэзэр. Депутатхэм цыфхэм цыхъэу къафашыгъэр къагъэшъыпкъэжъыныр япшъэрылгъышхоу зэрэщытыр ыкIи ащ тегъэпсыкIыгъэу хэбзыхъухъэ органырэ гъэцкIэкIо хабзэмрэ аIэ зэкIэ-дзагъэу ялофшIэн зэхэцэзэ, Адыгеим исоциальнэ-экономикэ щыIаIаIэ зыкъегъэлэтыгъэным, тапэкIэ хэхъоныгъа-кIэхэр шыгъээнхэм акIуачIэ кызырэхъэу Иоф зэрэфашIэ-щтым ищыхъэ зэрэтелъыр кы-луагъ.

Апэрэ зэхэсыгъом илофшIэн лъагъэкIуатэзэ, повесткэм хэгъэуцогъэ Иофыгъохэм япхыгъэ ИофшIэнхэр зезыхъащт органхэр агъэнэфагъэх: Регламентыр аухэсыгъ, кьэлэытэкIо комиссиер, секретариатыр, редакционнэ комиссиер агъэнэфагъэх. Депутат фракциехэу Парламентым щызэхашагъэхэм ацIэ-

хэр кызыраIохэхэ уж Къэралыгъо Советым — Хасэм и Тхьаматэ ИнатIэ зезыхъа-щтым икандидатурэ икIэгъэ-лъэгъон фежъагъэх.

Гушылэгъ аихыгъ депутатэу Владимир Нарожнэм. Фракциеу «Единэ Россием» ышIэкIэ ащ кыгъэлэгъуагъ Къэралыгъо Советым — Хасэм и Тхьаматэ ИнатIэкIэ Федорко Федор Петр ыкIом икандидатурэ. НэмыкI фракциехэм кандидатурэ горэ къагъэлэгъуагъэп. Ащ тетэу зэдаштагъэ шъэф шыкIэм тегъэпсыкIыгъэ бюллетеным зы кандидатурэ закIо рагъэуцонэу.

Законом зэригъэнэфэрэм-кIэ, Парламентым и Тхьаматэ ИнатIэкIэ зикандидатурэ къагъэлэгъогъэ депутатыр зэхэсыгъом хэлажъэхэрэм апашъхъэ кыщыгушылэ, игухэлъхэр, иепллыкIэхэр, илофшIэн зэрэ-зэхищэшт шыкIэр кыIотэн ыкIи депутатхэм яупчIэхэм джэуапхэр къаритыжыныхэ фае. А шапхъэм рыгъуазэхэ-зэ, гушылэгъ ратыгъ Федор Федорко, ау бэрэ емыдIэхъу, предложение къахыгъ упчIэ-джэуап шыкIэм тетэу а Иофыгъор зэхэщэгъэныр нахь тэрэ-зэу алъытэзэ. А шыкIэм зы-техъэхэм зымы упчIэ имылэу кычIэкIыгъ. ЗыцIэ кыраIогъэ кандидатурэм итегушылэн зы-фежъэхэм нэбгырищ кIэкIэу кыгушылэгъ. Федорко Федор Петр ыкIом икандидатурэ зэрэдырагъаштэрэр къаIуагъ депутатхэу Брыцу Рэмэзанэ, Къулэ Аскэрбий, КIэрэщэ Ан-дзаур.

Бюллетеньхэр агъэфедэхэзэ голосованиер зызэхашэм ащ кIэхъу фэхъугъэхэр депутатхэм кьалыгъэлэсыгъ кьэлэытэкIо комиссиер итхьаматэу хадзы-гъэгъэ Владимир Нарожнэм. КIэхухэм кызырагъэлэгъуа-гъэмкIэ, депутат 54-м ычIы-пIэкIэ зэхэсыгъом хэлэжъэгъэ-хэ депутат 51-м щыщхэу де-путат 42-м Федор Федорко Петр ыкIом дырагъэштагъ,

депутати 9 ащ икандидатурэ пэуцугъ.

Нэужым Федор Федорко зэхэсыгъор зэрищэзэ Парламентым и Тхьаматэ игуадзэ хэдзыгъэным фежъагъэх. Джыри гушылэгъ аихыгъ депутатэу Владимир Нарожнэм. Къылуагъ фракциеу «Единэ Россием» Парламентым и Тхьаматэ игодзэ ИнатIэкIэ Iашэ Мухъамэд икандидатурэ кызы-ригъэлэгъогъэр. НэмыкI кан-дидатурэ адрэ фракциехэм къагъэлэгъуагъэп. Ащ ыцIэ бюллетеным рагъэуцуи, шъэф шыкIэм тетэу голосованиер зызэхашэм депутат 44-м ащ зэрэдырагъэштагъэр, депутати 7 зэрэпэуцугъэр нафэ къэхъугъ. Парламентым зэхэщакIэу иIэ-щтыр ухэсыгъэныр ыкIи коми-тетхэм ятхьаматэхэр хэдзы-гъэнхэр повесткэу аухэсыгъэм хэтыгъэ Иофыгъохэм ашыщы-гъэх. Депутатэу Владимир На-роожнэм джыри гушылэгъ аихи, предложение кыхыгъ ренэу Иоф зышIэшт комитети 9 Парламентым щызэхэщэгъэнэу. ЫпэкIэ Парламентым комитет 12 иагъ. Къэралыгъо ИофшIэ-хэм япчъагъэ нахь макIэ шы-гъэным ехыIлэгъэ пшъэры-лъэу УФ-м и Президент пстэу-ми къафигъэуцугъэм рыгъуа-зэхэзэ, Парламентым икоми-тетхэри нахь макIэ ашышIтхэу агъэнэфагъ.

ЫпэкIэ фэдэ кыхэхэIыгъэу тлъэгъугъэп, ау мызэгъоум комитетхэм ятхьаматэхэр спис-кэ шыкIэм тетэу хадзыгъэх. ЛэжъапкIэ зыпылъ ИофшIэн е комитет тхьаматэ ИнатIэ зы-фагъэшъошагъэхэм ашыщыгъ депутатэу Александр Лободар, Мырзэ Джанбэч, Игорь Чески-довыр, Брыцу Рэмэзанэ, Ири-на Ширинар, Сапый Вячеслав, Евгений Саловым. Къулэ Ас-кэрбий комиссиер итхьаматэу хадзыгъ.

Ятфэнэрэ зэIугъэкIэгъумкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм илофшIэн джаш щихыгъ. Тхьама-тэр, ащ игуадзэ, комитет тхьа-матэхэр агъэнэфагъэхэшт, джы кыкIэлъыкIошт ИофшIэнхэр лъызыгъэкIотэщтхэр хъазырых пIоми хъушт.

Парламентым и Тхьаматэу Федор Федорко

АдыгеимкIэ Красногвардейскэ районым ит къутырэу Стародубовым 1951-рэ илъэсым шышъ-хъэIум и 22-м кыщыгъугъ. Апшъэрэ гъэсэ-ныгъэ иI. Кубанскэ мэкъумэщ ин-ститутыр 1974-рэ илъэсым, Мос-ковскэ къэралы-гъо социальнэ ин-ститутыр 2003-рэ илъэсым, Ростов дэтыгъэ ВПШ-р

1986-рэ илъэсым кыухыгъэх. ИсэньхыаткIэ зоотехник, юрист. ИофшIагъэхэм къаIэкIогъэ къэралыгъо тынхэри иIэх. Бгъэ-хэлъхъэ тамыгъэу «Урысы-ем и Минтруд илофшIэ гъэ-шIуагъ» зыфиIорэр, Урысыем и Минтрудрэ Адыгэ Респуб-ликэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ я Щытхъу тхыльхэр кыфагъэшъошагъэх. Уры-сые Федерацием и Президент 2004-рэ илъэсым шыIэ мазэм и 15-м номерэу 24-рэ зытетэу кыдыгъэкIыгъэ УказымкIэ Урысые Федерацием икIэра-лыгъо советникэу я 3-рэ класс чиныр кыфиусыгъ.

ИофшIэныр зыригъэжъагъэм кыщыублагъэу хызымэтзе-хъэным епхыгъэ, комсомол, партия ыкIи хэбзэ ИэнтIэ зэ-фэшъхъафхэр зэрихъагъэх. 1974-рэ илъэсым ищылэ мазэ кыщыублагъэу 1977-рэ илъэ-сым ичъэпыогъу нэс Красно-гвардейскэ районым хэхъэрэ колхозэу КПСС-м ия XXII-рэ зэфэс ыцIэ зыхырэм зоотех-ник шъхьалэу Иоф ышIагъ. Нэ-ужым комсомол, партия Иэна-тIэхэм аIутыгъ. 1977-рэ илъэ-сым ичъэпыогъу кыщыубла-гъэу 1978-рэ илъэсым ишы-шъхъэIу нэс ВЛКСМ-м и Красногвардейскэ райком иапэрэ секретарыгъ, нэужым ВЛКСМ-м ихэку комитет иятIонэрэ секретарэу Иоф ышIагъ. 1981-рэ илъэсым ишы-

шъхъэIу КПСС-м и Адыгэ хэку комитет зэхэщэн-партийнэ Иоф-шIэнымкIэ иотдел иинструкто-рэу агъэнэфагъагъ. 1983-рэ илъэсым иIоныгъо мазэ Ро-стов дэтыгъэ ВПШ-м еджакIо агъэкIогъагъ. 1984-рэ илъэ-сым шышъхъэIум ар кызеу-хым КПСС-м и Красногвар-дейскэ райком иятIонэрэ сек-ретарэу хадзи, 1990-рэ илъэсым ишэкIогъу мазэ нэс а ИэнатIэр зэрихъагъ. А мазэм кыщыуб-лагъэу 1992-рэ илъэсым ищы-лэ мазэ нэс народнэ депутат-хэм я Красногвардейскэ рай-он Совет итхьаматэагъ. 1992-рэ илъэсым ищылэ мазэ кыщыуб-лагъэу 1999-рэ илъэсым игъэ-тхапэ нэс Красногвардейскэ район администрацием ипа-щэу Иоф ышIагъ. 1999-рэ илъэ-сым игъэтхапэ кыщыублагъэу ФГСЗН-м и Департамент ипэ-щагъ. КыкIэлъыкIогъэ пла-лъэм цIэу иIэр зэблэхъугъэ нахь мышIэми, а къулыкъу дэдэм ипэщэ ИэнатIэ зэрихъэзэ, гъэ-тхапэм и 13-м Адыгэ Респуб-ликэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу хадзыгъ. Къэралыгъо Совет — Хасэм 2011-рэ илъэсым гъэтхапэм и 30-м иIэгъэ апэрэ зэхэсыгъом Парламентым и Тхьаматэу щыхадзыгъ.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

Сурэтхэр А. Гусевым ты-рихыгъэх.

МВД-м къеты

Гъэтхапэм и 21-м кыщыгъэжъагъэу и 28-м нэс АР-мкIэ МВД-м бээджэшIэгъи 151-рэ щагъэунэ-фыгъ. Ахэм ащыцэу 2-р хъункIэн, 34-р — тыгъон, 4-р — гъэпцIэгъэ Иофым, 7-р — наркотикхэм япхыгъэх, 8-р экономикэм ылъэныкIо зэрахъэгъэ бээджэшIагъэх. Республикэм игъогухэм аварии 8 атэхъухъагъ. Ахэм зы нэбгырэ ахэкIодагъ, 9-мэ улагъэхэр ащыфэхъугъэх. Водитель 76-рэ ешъуагъэу рулым кIэрысхэу къагъэуцугъэх.

Урысые Федерацием иза-конхэм къащыIуагъэх IэкIыб къэралыгъом ицыфхэм мы хэгъэгум щызэрахъан зыфимыт Иофтхъабзэхэр. Ахэм ащыц шэн-щэфэн Иофыри. Ащ фэ-дэу, бэмышIэу Мыекъуапэ ибэдзэршIышIэ милицием ило-фышIэхэм щэрэ цыфэу щау-плэкIугъэр Урысыем имы-цыфэхэу кычIэкIыгъ. Ащ идо-кументхэр зауплэкIухэм мы-тэрэххэр кыхагъэщыгъэх. А цыфым фэгъэхыгъэу прото-

кол зэхагъэуцугагъ. Джы судым Иофыр зэхефы.

Мэзаем и 24-м урамхэу Мартым и 8-мрэ Некрасовым ышIэ зыхырэмрэ зыщызэхэ-кIыхэрэм дэжъ Мыекъуапэ щыпсэурэ бзылъфыгъэ ща-хъункIагъ. БээджашIэр бэ те-мышIэу къаубытыгъ ыкIи те-лефонэу къатырихыгъэр кы-лахыжыгъ.

Гъэтхапэм и 23-м Мыекъуа-пэ и УВД бзылъфыгъэ кыте-уагъ ыкIи ащ ыкIоу илъэс 13

зыныбжыым бээджэшIагъэ кызырэдзырахагъэр къа-риIуагъ. Ащи телефонэу «Сам-сунг» зыцIэр тырахыгъ. Джы а бээджэшIагъэхэмкIэ Иофхэр кызыIуахыгъэх.

Тыгъугъэр зыщэрэми зыщэ-фырэм бээджэшIагъэ зэрахъэу законом елъытэ. Ащ фэдэу щылэ мазэм и 14-м Армавир щыпсэурэ кIалэу илъэс 17 зы-ныбжыыр Кошхъэблэ райо-нымкIэ поселкэу Майскэм дэт унэм ихыи ыхъункIагъ. Ащ кырихыгъэ пкыгъохэр мы поселкэм щыпсэурэ хульфы-гъэм ришагъэх.

Джыри ащ фэдэ зы хъугъэ-шIагъ. Оперативникхэм зэра-гъэунафыгъэмкIэ, Блащэпсынэ щыц кIалэу илъэс 22-рэ зы-ныбжыым икIуаджэ щыц кIа-лэм, кызыретыгъугъэр ышIэ пэгъэ, телефон кыщищыфыгъ. Мы хъугъэ-шIэгъытIумкIи уго-ловнэ Иофым икызыIухын джыдэдэм пылтых.

Адыгэ Республикэм культурэмкIэ и Министерств АР-м и Къэралыгъо филармоние

Мэлылъфэгъум и 20-м

18.00-м

КОНЦЕРТЭУ

«Непэм тыкъэсыгъ тымыкIодыгъэу...»

ЗЫФИОРЕР ЩЫНЭШТ

Ащ хэлажъэх:

ГУГФРА-м иэстраднэ ансамблэу «Ошъутенэр», ащ иорэдыIохэу А. ХъэIакор, Т. Нэхайр, С. Кушъэкъор; фольклор ансамблэу «Жъыур», ансамблэу «Ащэмзыр»; В. Еутыхыр, Д. МэщIэкъор ыкIи нэмыкIхэр.

ИскусствэхэмкIэ регион фестивалэу Адыгэ Республикэр зызэхашагъэр илъэс 20 зэрэхъурэм фэгъэхыгъэм тегъэпсыхъагъ

Мыщ фэдэ телефонхэмкIэ шъукIэупчIэн шъульэкIышт: 53-12-77; 53-46-01

НЫБЖЫКӔ ЛӔОЯНӔХӔР

Еджэнымрӕ сӕнӕхӕтхӕмрӕ

ШӔныгӕ куухӕр зӕрегӕгъотых

Мыекӕопӕ гимназиу Н 22-м ия 11-рӕ класс иеджакӕу Апыщ Муратӕ урысыем ителекӕз-тынӕу «Умники и умницы» зыфилорӕм зӕрӕхӕлӕжӕгӕр тигӕзет кӕыхиутыгӕгӕ.

Бӕмышӕу кӕлакӕм гуцылӕгӕу тыфӕхӕгӕ.

— Мурат, телекӕзтыным ухӕлӕжӕнӕу зӕрӕхӕгӕр кӕытфӕнӕотӕгӕм дӕгӕгӕ.

— Телекӕзтыным хӕлӕжӕгӕ-хӕу МГИМО-м истудент хӕугӕ-хӕм илӕссым зӕ шӕолгыр зӕфӕшӕафхӕм джӕгукӕу «Умники и умницы» зыфилорӕм ащӕз-хӕшӕ. Синасып кӕыхи, блӕкӕ-гӕ илӕссым зичӕзӕу зӕнӕкӕкӕу тиреспубликӕ щыкӕуӕгӕм текло-ныгӕ кӕызӕрӕшӕдӕсхыгӕм ишӕуӕгӕкӕу сыхӕлӕжӕнӕу хӕугӕ.

— Тауцтӕу зыфӕбгӕхӕзы-рыгӕ?

— Апӕ дӕдӕ Н. Гоголым ипро-изведенихӕу «Мертвые души», «Ревизор», «Вечера на хуторе близ Диканьки» зыфилорӕм яп-хыгӕ темӕхӕмкӕу зыфӕзгӕхӕзы-ри, Адыгӕим тыщӕзӕнӕкӕкӕу. Сӕ теклоныгӕр ащ кӕышӕдӕс-хыгӕ, силӕгӕу пшӕшӕжӕыер теоретик анахӕ дӕгӕу кӕыхахыгӕ. Тӕуми Москва щыкӕлошт джӕгу-ным финалым и 1/4-м тыхӕлӕжӕн амал кӕытатыгӕ. Бжыхӕм нӕс джӕгуным зыфӕдгӕхӕзырынӕу темиш кӕытфарагӕхыгӕ. Ижы-рӕ Египет, тхакӕхӕу Ю. Лермон-товымрӕ А. Грибоедовымрӕ кӕ-барӕу апылхӕр зӕрыт тхылхӕм, нӕмыкӕхӕм сяджӕгӕ, зӕзгӕшӕ-гӕх. Финалныкӕор Урысыем имӕшӕоку гӕогухӕмрӕ литерату-рӕм итарихӕрӕ афӕгӕхыгӕгӕ. Мазӕм кӕыкӕлоцӕ темӕхӕм зафӕз-гӕхӕзырыгӕ. Ащи теклоныгӕр кӕышӕдӕсхыгӕ.

— Кӕзтыныр тырахы зӕ-хӕу угумӕкӕгӕ?

— Апӕ тӕкӕу психоло-гическӕу кӕын кӕысшы-хыгӕ. Ныбджӕгӕу зӕфы-щытыкӕлӕшӕм тыкӕызӕ-риуцухӕштыгӕм кӕыхӕ-кӕу, зӕкӕми сӕсӕжы-гӕгӕ.

— Кӕзтыным нӕбгырӕ тхӕ-ниа хӕлӕжӕгӕр, теклоны-гӕр кӕыдзыхыгӕхӕм сыда кӕафагӕшӕошӕгӕр?

— Финалым нӕбгырӕ 17 хӕлӕ-жӕгӕ. Ащ ызыныкӕом МГИМО-м ифакультетхӕм ащышӕу кӕыхи-рӕм чӕхӕн изын аратышт. Адрӕ-хӕм кӕафагӕзӕрӕр ары. Шӕхӕдж кӕытефӕштыр кӕнӕфӕшт. Синасып кӕыхӕу МГИМО-м сычӕхӕнӕу сыкӕыхахым сипопӕшт.

— Упчӕ тхӕаншӕм джӕуап яптыжӕыгӕ?

— Финал пӕланӕм сызынӕсым упчӕиблымӕ тӕрӕзуу джӕуап кӕя-тыжыгӕ. Упчӕи 6-р кӕыныгӕ, 1-р псынкӕгӕ. Финалныкӕом упчӕи 4-мӕ яджӕуап кӕышӕсӕуӕг.

— Мурат, мары едӕжанӕр кӕзоухы, сӕнӕхӕтӕу угу рӕ-хыгӕр тыда кӕышӕзылӕ-кӕбгӕхӕащтыр?

— Зӕкӕмӕ анахӕу Санкт-Пете-бург дӕт апшӕрӕ техническӕ едӕ-пӕм сышӕеджӕнӕу сыфай. Автома-тикӕм, физикӕм сыдахыхы. Ар кӕыздӕмыхӕм, тиреспубликӕ зыкӕзгӕзӕжыгӕ.

— Урысыем икӕлӕ тхӕаӕлӕ угу рӕхыгӕ?

— Хӕу. Мыекӕуап гупсӕф зӕ-рӕшӕыгӕотырӕм ар фӕдӕп. Кӕ-

лӕшхом сызӕремысӕгӕм кӕыхӕ-кӕынкӕи мӕхӕу.

— Едӕжанӕм нӕмыкӕу уиуахы-тӕ сыда зытебгӕгӕуадӕрӕр?

— Мы аужырӕ илӕссырӕ ны-кӕорӕм еджӕныр ары зӕкӕу сӕуахы-тӕ зыпӕлухӕрӕр. Адыгӕ кӕӕралы-гӕо университетым ифизикӕ-хы-сап факультет сышӕеджӕ, блӕкӕгӕ илӕссым «Турбо» зыфилорӕм еджӕ-пӕ гупчӕм компьютер курсхӕр кӕышӕсыухыгӕх. Джыдӕдӕм ЕГӕ-м зыфӕсӕгӕхӕзыры.

— Кӕызӕрӕнӕорӕмкӕу, умы-шӕрӕм зыщыбгӕгӕозным унылӕ, шӕныгӕ куухӕм уанӕ-сынӕу уфай. Укӕызӕрыхӕхыгӕ-гӕу унагӕом кӕыбдырегӕаш-тӕу кӕычӕкӕын?

— Ары. Сыдигӕуи кӕыздыра-гӕаштӕ. Кӕыздӕхӕрӕр зӕкӕу сӕ-нӕрӕ сӕтӕрӕ ягӕхӕагӕу сӕлгытӕ. Сшыпхӕу Аси сӕ сызӕеджӕрӕ гимназиӕм чӕс, я 9-рӕ классым ис. Ащ хысапыр икӕас. Хыса-пымкӕу урысые зӕнӕкӕкӕу шӕлӕ-щтым хӕлӕжӕнӕу зӕгӕхӕзыры.

— Урысыем ителевидениекӕу Адыгӕим ыцӕ хӕгӕгӕм дахӕкӕу зӕрӕшӕыгӕуӕм фӕшӕ тыб-гӕгӕушӕуӕг, уиуахышӕуӕг кӕыбдӕххӕуӕм ифӕтӕло.

— Тхӕагӕгӕнӕу.

Сурӕтым итыр: Апыщ Мурат.

Тарихымырӕ кӕуаджӕмрӕ

МАМХЫГӕ — сичылӕ гунс

Мамхыгӕ кӕуаджӕу гулӕтыр,
О уитӕмашхӕу сыгу щыц.
Уи Фарзӕу кӕбар Гуатӕр
Нӕфылӕм ынӕу кӕууц.

Шӕуджӕн районым икӕуаджӕмӕ зӕу ащыш Мамхыгӕ. Зыдӕшыс чыпӕм апӕр унагӕохӕр кӕызытысыгӕагӕхӕр илӕсӕи 150-м ехӕугӕ. Кӕызӕралӕтӕжырӕмкӕу, кӕуаджӕм лӕапсӕ фӕзы-шӕыгӕагӕхӕр я XIX-рӕ лӕшӕлӕгӕум иятӕонӕрӕ кӕлӕныкӕо джы ар зыдӕшылӕ Фӕрзӕ Гушӕо щытысыгӕагӕх. Тхыгӕу кӕытлылӕсыжы-гӕхӕм кӕызӕраушыхӕатырӕмкӕу, мамхыгӕ лӕпкӕу ижыкӕу шылӕгӕхӕм кӕахӕкӕыгӕхӕр а чыпӕм зӕрӕтысыгӕагӕхӕм фӕшӕ якӕуаджӕ Мамхыгӕкӕу еджӕгӕх.

Кӕуаджӕм пылӕ хышӕхӕм мамхыгӕхӕр хы Шӕуцӕ Гушӕом кӕызӕрӕлӕкӕыжыгӕагӕхӕм та-щагӕгӕуӕз. Апӕу ахӕр Темыр Кавказым ит псыхӕоу Пӕцахӕ кӕызӕжӕрӕ чыпӕм, джы ста-ницӕу Самурскӕр зыдӕштыгӕм щыпсӕуштыгӕ-хӕу ары кӕызӕралӕтӕжырӕр. Игӕорыгӕозӕ лӕахӕхӕр нахыбӕ зӕхӕхӕм псыхӕохӕу Шӕхӕ-гуашӕрӕ Кӕурджыпсырӕ азыфагу ахӕр итӕсыхӕ-гӕагӕх. А чыпӕм 1862-рӕ илӕссым нӕс щы-сыгӕх.

Пчӕагӕм хахӕо кӕс кӕоджӕ шӕхӕафхӕу тӕсыхӕзӕ, кӕалӕу Мыекӕуап ыкӕи Дахӕу ста-ницӕмрӕ Абдзӕхӕ станицӕмрӕ азыфагу илӕ чы-щӕнӕбзыр зӕлӕауытыгӕагӕ. А лӕхӕаным а чыпӕм щыпсӕуштыгӕхӕм мамхыгӕ кӕуаджӕ-хӕм зӕрӕджӕштыгӕхӕр Кӕурал (анахӕ кӕоджӕ иныгӕ), Пӕтӕыкӕуай, Хӕорӕлӕхӕбл, Хӕаӕмзый, Бӕджӕкӕуай, Бӕджӕнай, Дӕчӕхӕбл, Хӕаӕунай, Дыхӕуахӕбл, Ордӕны, Лӕхӕусӕжӕхӕбл.

1852 — 1863-рӕ илӕсхӕм мамхыгӕхӕм яна-хыбӕр ашӕхӕ фимытхӕу Тыркуем икӕыжы-гӕагӕх. Адрӕ кӕнӕжыгӕу тӕкӕлӕм псыхӕоу Фарзӕ исӕмӕгубгӕу псӕупӕкӕу хихыгӕ. Джырӕ уахытӕ Мамхыгӕ зӕушӕомбгӕу, ищылӕкӕу-псӕукӕу нахышӕу хӕугӕ. Игӕогухӕр нӕфынӕх, кӕабзӕх. Кӕуаджӕм псӕуалӕу дӕтхӕм япчӕагӕ хӕхӕо зӕпыт. Чылӕ гузӕгӕм мӕшыт дахӕ шӕагӕ-уцугӕ, гурыт едӕжанӕу районым зынахӕ дахӕ имытыр кӕышӕзӕуахыгӕ. Культурӕм и Унӕ чы-лӕ пчӕгур кӕгӕкӕлӕракӕу. Чылӕу Мамхыгӕ цыф цӕрыуабӕ кӕышхыгӕ: Дуар Джанхӕот, Хӕаӕунӕ Кӕадырбӕч, Хӕаӕундӕкӕо Нурбий-рӕ Хӕамедӕрӕ, Ордӕн Алы, Пчӕнлӕшӕу Хӕ-бӕч, Кӕуижӕ Казбек, Лӕхӕусӕжӕ Хӕаджӕрӕт-бий, нӕмыкӕхӕри.

Нӕпӕ мыщ фӕдӕ лӕахӕохӕр Мамхыгӕ щӕп-сӕух: Зӕфӕсхӕр, Даурхӕр, Хӕаӕунӕхӕр, Пӕтӕ-кӕохӕр, Хӕаӕундӕкӕохӕр, Ордӕнхӕр, Набӕкӕ-хӕр, Лӕхӕусӕжӕхӕр, Боджӕкӕохӕр, нӕмыкӕхӕри. Джы Мамхыгӕ щыпсӕухӕрӕм япчӕагӕ нӕбгырӕ 1800-м кӕхӕу.

Мамхыгӕ лӕжӕкӕу цӕрылӕохӕр, культурӕм илофышӕхӕр, зӕлӕшӕрӕ спортсменхӕр шапӕу-гӕх. Тӕ, ныбжыкӕлӕхӕм, щыс зытетхын тӕ-кӕышт цыф шӕагӕохӕр тикӕуаджӕ кӕызӕрӕд-кӕыгӕхӕм тырӕгушхӕ.

ХӕАМЫРЗӕКӕО Ларис.

Адыгӕ кӕӕралыгӕо университетым ис-туденткӕ.

***

Редакциӕм ыцӕкӕу. Тикӕуаджӕм ятарихӕ, зӕхӕкӕыныгӕу афӕхӕрӕр ныбжыкӕлӕм на-хышӕоу зӕрагӕшӕлӕнхӕм фӕшӕ тапӕкӕи тхыгӕ кӕкӕу гӕшӕлӕгӕонхӕр кӕыхӕтыутыштых. Гӕзет-еджӕхӕр едгӕжӕгӕу лӕфым кӕыхӕлӕжӕнхӕу, яеплӕкӕлӕхӕр тагӕшӕлӕнӕу тацӕругы. Упчӕ кӕытфызилӕхӕр мыщ фӕдӕ телефонкӕу редакциӕм кӕытфытеохӕм хӕушт: 52-51-84-рӕ.

Нӕкӕубгӕор зыгӕхӕахыгӕгӕр ДАУТӕ Анжӕл.

Тигумӕкӕхӕр шӕхӕихыгӕу

ЮФ ЫМЫШӕМӕ нахӕ пыутӕу кӕыфыдӕкӕы

Апшӕрӕ едӕжанӕр кӕзыухыгӕу пшӕашӕу исӕнӕхӕаткӕу лӕфшӕн зымыгӕотыгӕм лӕжӕапкӕу кӕыратырӕр шӕомакӕу, фикӕурӕп. Ащ кӕыхӕкӕу лӕфшӕапӕу зылутыгӕм кӕылукӕыжыгӕу, ядӕжӕ исыныр нахышӕлукӕу елгытӕ.

— Дӕгӕу седжӕгӕ, универси-тетыр кӕызысӕухым сыгушӕо-щтыгӕ, — кӕытфӕуагӕу пшӕа-шӕм. — Сянӕ кӕысфилӕагӕм пае сыфӕраз, джы сӕ шӕшӕагӕу езгӕкӕы шӕлоигӕу шӕхӕае, силӕжӕапкӕу мӕкӕу дӕд. Зысфӕ-пӕнӕу, сшӕхӕу сӕыгӕыжыынӕу амал сӕлӕпышӕ, лӕфшӕапӕм сылулӕыжыгӕу...

Пшӕашӕр зылутыгӕу лӕф-шӕапӕм цыф макӕп щызӕблӕ-

кӕырӕр. Шӕныгӕлӕжӕхӕр, бизне-сым пылхӕр, яфӕло-фашӕхӕр зыгӕцакӕу зышӕоигӕу ныбжы-кӕхӕр кӕяуалӕх. Ащ кӕыхӕкӕу пшӕашӕм дахӕу зифапӕ, зигӕ-кӕракӕу шӕлоигӕу. Ищыгӕынхӕри зӕблихӕхӕз цыфмӕ лӕф адишӕн фаеу елгытӕ.

Янӕ пенсиеу кӕыратырӕр ма-кӕу. Пшӕашӕр егупшыси, лӕф-шӕапӕм кӕылулӕыжыгӕу. Кӕылу-кӕыжыгӕу, ау ыгу псӕфырӕп. лӕф

ымышӕу ядӕжӕ исышӕ, дахӕу зымыфапӕми хӕуштӕу ежӕ-ежы-рӕу зӕрӕложы шӕхӕае, ар хӕкӕыпӕ хӕуштӕ?

— Сӕ сигумӕкӕхӕм афӕдӕ кӕ-бархӕр сипшӕшӕгӕгӕухӕми кӕып-фалӕтӕн алӕкӕышт, — ело синӕ-лӕсӕ пшӕашӕм.

Сыгу егӕу, ау дезгӕашӕрӕп. Шӕ-лӕныгӕм икӕыныгӕохӕм апӕуцӕ-жӕу зыгӕсӕныр сӕ нахӕ кӕыхӕсхы. ЕМТӕЛӕ Нурбий.

Адыгэ Республикэм и УплъэкIу-лъытэкIо палатэ 2010-рә ильэсым Iоф зэришIагъэм ыкIи уплъэкIу Iофыгъоу зэрихъагъэхэм яхьылIэгъэ

хэр аукъохэзэ **сомэ 1 миллионрә мин 942,4-рә** агъэфедатгъ. А мылькум шыщэу шапхъэхэр аукъохэзэ МО-у «Къалэу Мыекъуапэ» шагъэфедатгъэр **сомэ 1 миллионрә мин 222,6-рә**. Ащ шыщэу:

— бюджет мылькоу зытемылытагъэхэм апэIуагъэхъагъэр ыкIи Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ия 289-рә статья зэригъэнафэрэм тегъэпсыкIыгъэу къаIы-хыжыгъэн фаер **сомэ 1 миллионрә мин 168,9-рә**. Ащ шыщых:

— агъэцэкIэгъэ IофшIэнхэр ашIагъэхэм нахь нахьбэу кызырагъэлъэгъуагъэм пэIуагъэхъэгъэ **сомэ мин 621,7-рә**;

— Республикэ программэу «Квартирабэу зэхэт унэхэр капиталнэу зэтегъэпсыхъажыгъэнхэр» зыфиIоу 2009-рә ильэсым телъытагъэм ымыгъэнэфэрэ IофшIэнхэр агъэцэкIагъэхэм апэIуагъэхъэгъэ **сомэ мин 257,4-рә**;

— материалхэу агъэфедатгъэхэмкIэ нормэхэр иныщэу кызырагъэлъэгъуагъэхэм ыпкь кыкIэу, пэIуагъэхъан фэягъэм ехъоу **сомэ мин 289,8-у** агъэфедатгъэр.

Республикэ программэу «Квартирабэу зэхэт унэхэр капиталнэу зэтегъэпсыхъажыгъэнхэр» зыфиIорэр МО-у «Къалэу Мыекъуапэ» шагъэцэкIэжъэ, нэмыкI шэпхъэукуоныгъэхэри ашыгъэх:

— зэзгъыныгъэр загъэцэкIэжъын фэе палъэр зэри-кIыгъэм кыхэкIэу, ООО-у «ГъэIорышIэкIо компаниеу ЖЭУ N 3-м» подрядчикым **сомэ мин 53,7-у** кызы-кIигъэкIожъын фэягъэр кыыригъэтыжъын ыльэкIыгъэп ыкIи ащ кыхэкIэу Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ия 34-рә статья ыгъэнэфэрэ принципэу бюджет мыль-кум кIэухышIурэ шIогъэ икьурэ къегъэтыгъэным телъы-тагъэр укьуагъэ хъугъэ;

— квартирабэу зэхэт унэу къалэу Мыекъуапэ иура-мэу Майкопскэр, 43-м тетыр капиталнэу зэтегъэпсы-хъажыгъэным фэшI подряд организациехэр кыхэхы-гъэнхэм ехьылIэгъэ IофшIэныр зэхичъэ, ООО-у «Гъэ-IорышIэкIо компаниеу ЖЭУ № 2-м» Республикэ про-граммэу «Квартирабэу зэхэт унэхэр капиталнэу зэте-гъэпсыхъажыгъэнхэр» зыфиIоу 2009-рә ильэсым те-лъытагъэм ыгъэнэфэрэ шапхъэхэр ыукъуагъэх: ежыр конкурс кыхэхыным хэлэжъагъэхэм ахэтыгъ ыкIи ыужым текIоныгъэр кыдихыгъэ IофшIэнхэмкIэ заказчи-кэу шытыгъэ ООО-у «ГъэIорышIэкIо компаниеу ЖЭУ N 2-м». Ащ ыпкь кыкIэу Урысые Федерацием и Гражданскэ кодекс ия 432-рә ыкIи 702-рә статьяхэр ыукъуагъэх. Гражданскэ кодексым а истатыхэм зэра-гъэнафэрэмкIэ, подрядым ехьылIэгъэ зэзгъыныгъэ зэдашIын фитыхэп а зы нэбгырэр заказчикэу ыкIи под-рядчикэу щыт зыхьукIэ.

МО-у «Мыекъопэ районым» кыкIэлъыкIорэ нор-матив правовой актхэр аукъохэзэ зэкIэмкIи **сомэ мин 525,1-рә** шагъэфедатгъ:

— Федеральнэ законэу номерэу 185-ФЗ зытетым тегъэпсыкIыгъэу мыльку пэIуагъэхъэзэ капиталнэу зэ-тегъэпсыхъажыгъэнхэм ехьылIэгъэ программэм ха-гъэуоцшIт унэхэр кыхыхыхэ зэхъум МО-у «Мыекъопэ районым» ЖКХ-мкIэ, псэолъэшIынымкIэ, транспортым-кIэ ыкIи связымкIэ и ГъэIорышIаплэ» методическэ ре-комендациехэм агъэнэфэрэ шапхъэхэр кыдылтытагъэ-хэп. Ащ ыпкь кыкIэу Республикэ программэм и Гуадзэу N 2-м телъхъапIэ амыIэу хагъэуоцшIагъэ квартирабэу зэхэт унэу капиталнэу гъэпсыкIэу иIэмкIэ ятфэнэрэ сте-пеным хахъэрэр, процент 61-м нэсэу зэщыкIоныгъэ зиIэр. Квартирабэу зэхэт унэм ышхъэ капиталнэу гъэцэкIэжыгъэным **сомэ мин 525,1-рә** пэIуагъэхъагъ, Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ия 34-рә статья бюджет мылькур шIуагъэ кытызэ ыкIи кIэухышIухэр кыгъэлъагъозэ гъэфедэгъэным ехьылIэгъэ шапхъэу ыгъэнафэрэр ыукъуагъ;

— квартирабэу зэхэт унэхэр капиталнэу зэтегъэ-псыхъажыгъэнхэм ехьылIэгъэ Республикэ програм-мэм ыгъэнэфэрэ Iофыгъохэр агъэцэкIэжъэхэзэ нэмыкI шэпхъэукуоныгъэхэри ашыгъэх: IофшIэнхэр зыгъэцэ-кIэшIтхэ подрядчикхэр кыхыхыхэ, конкурсыр зэрэз-хашагъэм ехьылIэгъэ протоколыр атхы, нэмыкI Iофы-гъохэр зышIуахыхэ зэхъум.

3. Гухэлъ гъэнэфагъэ телъытэгъэ Республикэ программэу «Адыгэ Республикэм жьы хъугъэ ыкIи зэхэтэкъоным нэсыгъэ иунэ фонд чIэс гражданхэм унэ тэрэзхэр ягъэгъотыгъэнхэр» зыфиIорэр гъэцэкIэжыгъэным пэIуагъэхъанэу 2008—2009-рә ильэсхэм Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет шагъэнэфэгъэ мылькур шIуагъэ кытызэ ыкIи зы-телъытагъэхэм апэIуагъэхъэзэ зэрагъэфедатгъэм иуплъэкIун кыгъэлъэгъуагъэхэр

Республикэ программэу «Адыгэ Республикэм жьы хъугъэ ыкIи зэхэтэкъоным нэсыгъэ иунэ фонд чIэс граж-данхэм унэ тэрэзхэр ягъэгъотыгъэнхэм ехьылIагъ» зыфиIорэр гъэцэкIэжыгъэным пэIуагъэхъанэу 2008—2009-рә ильэсхэм Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет шагъэнэфэгъэ бюджет мылькур шIуагъэ кы-тэу ыкIи зытелъытагъэхэм апэIуагъэхъэзэ зэрагъэфе-

ИЛЬЭС ОТЧЕТЫР

дагъэр ауплъэкIу зэхъум шапхъэхэр аукъохэзэ **сомэ миллион 16-рә мин 17,3-рә** агъэфедатгъэу кыхагъэщыгъ.

МО-у «Адыгэкъалэ» иадминистрации бюджет мылькоу **сомэ 1 миллионрә мин 190-р** зытемылытэгъэ гу-хэлъым пэIуигъэхъагъ, гражданинэу И. И. Лыхасэр зычIэс унэр фызблэхъугъэным пае зэу зэхэт фэтэр кы-фащэфыгъ, ащ иунэ жьы хъугъэхэм ыкIи зэхэтэкъо-ным нэсыгъэхэм ашымыщыгъ нахь мышIэми ыкIи Уры-сые Федерацием и Бюджет кодекс ия 289-рә статья зэ-ригъэнафэрэм тетэу фэтэрыр кыIыыхыжыгъэн фае.

Муниципальнэ образованиихэу «Кошхъэблэ районым», «Красногвардейск районым», «Къалэу Мыекъуапэ», «Шэуджэн районым», «Тэхьутэмыкье районым» яд-министрациехэм жьы хъугъэ ыкIи зэхэтэкъоным нэсыгъэ унэ фондым чIэсхэм нэмыкI унэхэр аратыхэ зэхъум бюджет мылькур шIуагъэ кытызэ агъэфедатгъэп, сыда пIомэ унэмкIэ федеральнэ стандартхэм зы нэбгырэм телъытэгъэ социальнэ шапхъэу агъэнафэрэр аукъуагъ. Федеральнэ стандартхэм ашIокIырэ квадратнэ метрэ пчъагъэр цIыфхэр кызырэкIэлъэгъуагъ тегъэпсыкIы-гъэу ежхэм яхъщэкIэ ащэфын фэягъ нахь мышIэми, бюджет мылькум кыхахыгъэмкIэ аратыгъ, шапхъэхэм ашIокIэу бюджет ахыщэу **сомэ миллион 14-рә мин 827,3-рә** хвардж ашыгъ.

Гухэлъ гъэнэфагъэм телъытэгъэ Республикэ програм-мэу «Адыгэ Республикэм жьы хъугъэ ыкIи зэхэтэкъо-ным нэсыгъэ иунэ фонд чIэсхэм нэмыкI унэхэр ягъэ-гъотыгъэнхэр» зыфиIорэм ыгъэнэфэрэ Iофыгъохэр агъэ-цэкIэжъэхэзэ нэмыкI шэпхъэукуоныгъэхэри ашыгъэх.

Муниципальнэ образованиихэу «Адыгэкъалэ», «Крас-ногвардейск районым», «Кошхъэблэ районым», «Теу-цожь районым», «Тэхьутэмыкье районым» ядмини-страциехэм жьы хъугъэ ыкIи зэхэтэкъоным нэсыгъэ унэ фондым чIэсхэм нэмыкI унэхэр ягъэгъотыгъэнхэм ехы-лIэгъэ муниципальнэ программэхэм агъэнэфэрэ Iофы-гъо шхъхъаIэхэр агъэцэкIагъэхэп:

— жьы хъугъэ ыкIи зэхэтэкъоным нэсыгъэ унэ фон-дым чIэс гражданхэр нэмыкI унэхэм ачIэгъэхъагъэнхэр зэрэзэхэщэгъэшт шIыкIэхэр зыгъэнэфэрэ норматив актхэр аштагъэхэп;

— унэ фондыр Iухыжыгъэным ыкIи (е) гъэкIэжы-гъэным, ащ диштэу жьы хъугъэ ыкIи зэхэтэкъоным нэсыгъэ унэ фондым чIэс гражданхэм нэмыкI унэхэр ятыгъэнхэм чэзыу зэкIэлъыкIуакIэу иIэн фаер агъэнэ-фагъэп.

Ащ нэмыкIэу, муниципальнэ образованиихэу «Адыгэ-къалэ» ыкIи «Теуцожь районым» ядминистрациехэм зэхагъэуцагъэхэп: жьы хъугъэ ыкIи зэхэтэкъоным нэ-сыгъэ унэ фондым чIэсхэм нэмыкI унэхэр ятыгъэнхэм шIыкIэу иIэр, жьы хъугъэ ыкIи зэхэтэкъоным нэсыгъэ унэ фондым чIэс гражданхэм апае унэхэм арасэ зэра-тышт шIыкIэр.

Ахэм апкь кыкIэу, Республикэ программэу «Адыгэ Республикэм жьы хъугъэ ыкIи зэхэтэкъоным нэсыгъэ иунэ фонд чIэс гражданхэм нэмыкI унэхэр ятыгъэн-хэр» зыфиIорэм ыгъэнэфэрэ шапхъэхэр гъэцэкIэжы-гъэнхэм апае муниципальнэ образованиеу «Теуцожь районым» фатIупшыгъэгъэ бюджет мылькоу **сомэ мин 998-р** агъэфедатгъэп, зэрэпсау Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет кыфызэкIагъэкIожыгъ.

Муниципальнэ образованиихэу «Шэуджэн районым», «Кошхъэблэ районым», «Красногвардейск районым» торгхэр зэхамыщэхэу щэфын-шэн зэзгъыныгъэхэр адашIыхэзэ, жьы хъугъэ ыкIи зэхэтэкъоным нэсыгъэ унэ фондым чIэс гражданхэм апае унэхэр къащэфыгъэх.

4. Гухэлъ гъэнэфагъэ зиIэ Республикэ програм-мэу «Спорт джэгукIэ лъэпкьхэм хэхьоныгъэ ягъэшIыгъэныр» зыфиIоу 2008—2012-рә ильэсхэм ателъытагъэр гъэцэкIэжыгъэным пае Адыгэ Рес-публикэм иреспубликэ бюджет имылькоу афа-тIупшыгъэр шIуагъэ кырагъэтызэ ыкIи зыте-лъытагъэхэм апэIуагъэхъэзэ зэрагъэфедатгъэм иуплъэкIун кыгъэлъэгъуагъэхэр

Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет кыхъэ-кIыгъэ мылькур шIуагъэ кырагъэтызэ ыкIи зытелъы-тагъэхэм апэIуагъэхъэзэ зэрагъэфедатгъэм иуплъэкIун кызыригъэлъэгъуагъэмкIэ, Урысые Федерацием ыкIи Адыгэ Республикэм ябюджет законодательствэ ыкIи Адыгэ Республикэм комитетым илокальнэ норматив правовой актхэр аукъохэзэ **сомэ миллион 7-рә мин 59,9-рә** агъэфедатгъ. Ахэр мырзуштэу зэхэлъых:

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2007-рә ильэсым тыгъэгъазэм и 5-м номерэу 610-ГС тетэу ышIыгъэ унашъоу «Гухэлъ гъэнэфагъэ зиIэ Рес-публикэ программэу «Спорт джэгукIэ лъэпкьхэм хэхьо-ныгъэ ягъэшIыгъэныр» зыфиIоу 2008—2012-рә ильэс-хэм ателъытагъэр ухэсыгъэным ехьылIагъ» зыфиIорэр аукъозэ, зытемылытэгъэ Iофыгъохэм **сомэ мин 208,9-рә** апэIуагъэхъагъ:

— баскетбол командэу «Динамо АГУ» зыфиIорэм хэт ешIакохэр ыкIи тренерхэр паспортизацие шIы-гъэнхэм **сомэ мин 90-рә** пэIуагъэхъагъ;

— гандбол командэу «Адыифым» пае зычIэмысыхэрэ унэр бэджэндэу зэраубытыгъэм **сомэ мин 118,9-рә** пэIуагъэхъагъ.

Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ия 289-рә ста-тья ыльапсэу а мылькоу зытемылытэгъэхэ Iофыгъохэм апэIуагъэхъагъэр къаIыыхыжыгъэн фае.

Программэм иа 1-рә пункт ыгъэнэфэрэ Iофыгъохэр агъэцэкIэжыгъэп, спорт джэгукIэ лъэпкьхэм хэхьо-ныгъэ ягъэшIыгъэным ыкIи IэпыIэгъу ятыгъэным ехы-лIэгъэ норматив правовой актхэр Комитетым зэхигъэ-уцагъэхэп.

Спорт Iофыгъохэм мыльку апэIугъэхъагъэным ыкIи 2009-рә ильэсым ищылэ мазэм и 1-м кышыублагъэу бэджэогъум и 6-м нэсырэ пIалгъэм ахэр зэхэщэгъэнхэм ыкIи мылькоу апэIуагъэхъаштым ишапхъэ зыгъэнэ-фэрэ норматив базэ шылагъэп. Спорт IофыгъохэмкIэ 2009-рә ильэсым телъытэгъэ Календарь планым хамы-гъэуоцшIагъ нахь мышIэми, егъэджэнэ-тренировкэ зэлукIэгъухэм мыльку апэIуагъэхъэщыгъ.

Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием ифизиче-скэ культурэ ыкIи испорт яхьылIагъ» зыфиIоу номе-рэу 329-ФЗ тетэу 2007-рә ильэсым тыгъэгъазэм и 4-м аштагъэм ыгъэнэфэрэ положениехэр Комитетым ыукъо-щтыгъэх. Я 10-рә статьям зэригъэнафэрэмкIэ, Урысые Федерацием изаконодательствэ коммерческэ ыкIи мы-коммерческэ организациехэм апае физкультурэ-спор-тивнэ организациехэм апае зэхэщэкIэ зэфэшхъафхэр яIэнхэ алъэкIынэу егъэнафэ нахь мышIэми, командэ-хэм зэхэщэкIэ-правовой шIыкIэу яIэр агъэнэфэгъагъэп. Мыльку пэIуагъэхэ зэхъум кыдалытагъэп АГУ-м игандбол командэу «Адыифыр» 2009-рә ильэсым ООО-у «Гандбол клубэу «Адыиф» зыфиIорэм зэрэщы-щыгъэр.

Адыгэ Республикэм баскетболымкIэ ыкIи гандбо-лымкIэ испортивнэ командэхэр Всероссийскэ ыкIи международнэ зэнэкъокъухэм афэгъэхъазырыгъэнхэм ыкIи ахэгъэлэжъэгъэнхэм епхыгъэ Iофыгъохэм мыльку апэIугъэхъагъэным исистемэу Комитетым ыгъэнэфагъэр Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ишапхъэхэм апэшIуеклощтыгъ.

Спортивнэ Iофыгъохэр зэхэщэгъэнхэмкIэ пIэлъэ гъэ-нэфагъэ зиIэ зэзгъыныгъэхэр зыдашыгъэхэ физическэ лицэхэм банкхэм ащыраIэ счетхэм Комитетым бюджет мылькур аригъахъэщтыгъ. Спортивнэ Iофыгъохэм за-фэгъэхъазырыгъэным ыкIи зэхэщэгъэнхэм мыльку пэIугъэхъэгъэнымкIэ физическэ лицэхэм ыпкIэ хэмылэу пшъэрылэхэр зыфашыгъыщтыгъэх. Зэзгъыныгъэу зэдашыгъэхэм яя 6.1-рә пункт аукъозэ, IофшIэнэу агъэ-цэкIагъэхэм яхьылIэгъэ актхэр зэхагъэуоцшIыгъэхэп.

Банкхэм ащыраIэ счетхэм атегъэпсыкIыгъэ зэзгъы-ныгъэхэу зэдашыгъэхэм агъэнафэщтыгъ амыгъэфедэгъэ ахыщэу счетым кынагъэм мафэ пэпчэ телъытагъэу проценти 4 тегъахъохэр афэшIыгъэнхэр. АщкIэ аукъуагъ бюджет ахыщэр банк депозитхэм арыплъхъэ мыхъунэу Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ия 236-рә статья зэригъэнафэрэр.

Урысые Федерацием IофшIэнымкIэ икодекс ия 243-рә, 244-рә статьяхэр ыкIи Урысые Федерацием IофшIэнымкIэ ыкIи социальнэ хэхьоныгъэхэмкIэ и Министерствэ 2002-рә ильэсым тыгъэгъазэм и 31-м номерэу 85-рә тетэу ышIыгъэ унашъоу «Шхъэзэкъо е коллектив (бригадэ) материалнэ пшъэдэкIыжэ икьум тегъэпсыкIыгъэу цIыфхэр зыгъэлажыхэрэм тхыгъэ шIыкIэм тетэу зэзгъыныгъэ зыдишIын ыльэкIышт IофышIэхэм зэрахъэн е агъэцэкIэн алъэкIышт Iоф-шIэнхэр, IэнатIэу зэрахъан е IофшIэнэу агъэцэкIэн алъэкIыштхэр зыфэдэхэм, джащ фэдэу материалнэ пшъэдэкIыжэ икьумкIэ зэзгъыныгъэхэм атиповой формэхэр ухэсыгъэнхэр» зыфиIохэрэр ыукъохэзэ, IофшIэнымкIэ зэфыщытыкIэ зыдыримылэ цIыфхэм материалнэ пшъэдэкIыжэ икьум телъытэгъэ зэзгъы-ныгъэхэр Комитетым адишIыщтыгъэх.

Урысые Федерацием кассэ операциехэр зэрэцагъэ-цакIэхэрэм пылъ ШIыкIэхэу Урысыем и Банк и Дирек-торхэм я Совет 1993-рә ильэсым Iоныгъом и 22-м ышIыгъэ унашъоу номерэу 40 зытетымкIэ ыухэсыгъэхэм яя 11-рә пункт ыгъэнэфэрэ шапхъэхэр аукъохэзэ, ыпкIэ аратыгъэ авансымкIэ чIыфэхэр зэрателъхэзэ, отчет кы-зэратыжъын фэе ахыщэ икIэрыкIэу аритыщтыгъ. Аванс отчетхэм къащагъэлъагъошIтыгъэп ыпкIэ аратыгъэ авансхэмкIэ чIыфэхэр зэрателъхэр.

Отчет къэзытыжъын фэе цIыфхэм ялицевой счетхэм (карточкэхэм) ахыщэ Iэрылхъэхэр арагъахъэщтыгъэх ыпкIэ аратыгъэ авансымкIэ чIыфэхэр зэрателъхэзэ.

Зэзгъыныгъэу зэдашыгъэхэм яя 4.1-рә пункт аукъо-зэ, аванс отчетхэр кызыатынхэ фэе пIалгъэр аукъошIтыгъ — заратыгъэ мафэм кышыублагъэу мэфи 3 е коман-дировкэм кызыкIыжыгъэхэм мэфи 3 нахьыбэ темышIэу отчетхэр къатыжъынхэ фэягъ.

Адыгэ Республикэм и УплъэкIу-лъытэкIо палатэ 2010-рэ илъэсым Iоф зэришIагъэм ыкIи уплъэкIу Iофыгъоу зэрихъагъэхэм яхъылIэгъэ

Физическэ культурэмкIэ ыкIи спортымкIэ Федеральнэ агентствэм 2008-рэ илъэсым мэзэем и 1-м номеру 38-рэ зытету ышIыгъэ унашъоу «2008-рэ илъэсым шыIэштхэ межрегиональнэ, всероссийскэ ыкIи международнэ физкультурэ Iофыгъохэм ыкIи спорт Iофыгъохэм якалендаръ иплан ЗыкI ыкIи спорт Iофыгъохэм 2008-рэ илъэсым мылIкIу зэрэпIуагъэхэрэ ШыкIэр ухэсыгъэнхэм ехъылIагъ» зыфиIорэм ия 5.5-рэ пункт, Комитетым 2009-рэ илъэсым шышъхъэлум и 6-м кыдыгъэкIыгъэ унашъоу «Адыгэ Республикэм и Комитет спорт Iофыгъохэм якалендаръ планэу ыгъэнэфагъэм кыдылIыгътэрэ спорт Iофыгъохэм материалнэ ухъазырыныгъэ яIэу гъэпсыгъэным пае спорт Iофыгъохэм мылIкIу зэрэпIуагъэхэрэм ыкIи мылIкIу агъэфедэштIымкIэ нормативхэр зыфедизхэм ШыкIэу апылIыр ухэсыгъэным ехъылIагъ» зыфиIорэр аукъохэзэ, егъэджен-тренировкэ Iофыгъохэу Мыекъуапэ шызэхашхэрэм ахэлажъэхэрэр гъэшхэгъэнхэм пае компенсациихэр аратыштыгъэх, ащ фэдэу зеклонхэ залъэкIыштыр спорт Iофыгъохэр зышхыкIохэрэ чIыплэхэм зэхэщэкIэ гъэнэфагъэ иIэу ашагъэшхэнхэ амылIэкIынэу зыхъукIэ ары нахъ мышIэм.

Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ия 72-рэ статья, 2005-рэ илъэсым бэдзэогъум и 21-м номеру 94-ФЗ зытету аштэгъэ Федеральнэ законом ия 5-рэ, ия 42-рэ статьяхэр аукъохэзэ, спорт Iофыгъохэм яхъылIэгъэ зэзэгъыныгъэхэр адашIыштыгъэх а зы купым хэхьэрэ физическэ лицэхэм а фэIо-фашIэхэмкIэ заказхэр зэраратыхэрэ шыкIэм ишапхъэхэр амыгъэцэкIэхэу.

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылIкIу гъэлорышIэгъэным ехъылIагъ» зыфиIоу номеру 102-рэ тетэу 2002-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 3-м аштагъэр аукъозэ, мылIкIу шъхьалэхэу (футбол зыщешIэхэрэ IэрышI комплект 11) сомэ миллиони 4-рэ мин 702,5-рэ зыпIуагъэхьагъэхэр Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ифэшъошэ унашъо ымышIыгъэу муниципальнэ образованиехэм аратыгъэх. УплъэкIунхэр кIохэ зэхъум футбол ешIаплэхэр Адыгэ Республикэм имуниципальнэ образованиехэм ятыгъэнхэм ехъылIэгъэ документхэр Адыгэ Республикэм мылIкIу зэфыштыкIэхэмкIэ и Комитет лIагъэлэсыгъагъэх.

Программэхэм ыкIи Комитетым инорматив правовой актхэм зэхэуагъыкIыгъэу къащыгъэлъэгъуагъэп бюджет мылIкIу шIуагъэ кытэу зрагъэфагъэм уасэ фэпшIын зэрэплъэкIыштыр шапхъэхэр.

5. Объектэу «Къутырэу Гавердовскэм (урамхэу Строительнэм, Шевченкэм, Пятницкэм, Садовэм, Полевоим) псы IэкIэгъэхьэгъэныр» зыфиIорэм пае Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу «Стройзаказчикым» Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет имылIкIу фатIупшыгъэр шIуагъэ кытэу ыкIи зытелытагъэхэм апIуагъэхьэзэ зэрагъэфагъэм иуплъэкIун кыгъэлъэгъуагъэхэр

УплъэкIунхэм кызырагъэлъэгъуагъэмкIэ, законхэм агъэнэфэрэ шапхъэхэр аукъохэзэ **сомэ миллиони 4-рэ мин 380-рэ** агъэфагъэ.

Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет кыхэкIыгъэ сомэ мин 58,3-рэ зытемылIытагъэхэм апIуагъэхьагъ. Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ия 289-рэ статья зэригъэнафэрэм тетэу ар Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет хэлъхъажыгъэн пае:

— Урысые Федерацием и Гражданскэ кодекс ия 740-рэ, 753-рэ, 763-рэ статьяхэр аукъохэзэ, КъУ-у АР-м и «Стройзаказчик» IофшIэнхэр зэрагъэцэкIагъэхэм ехъылIэгъэ актхэу формэхэу КС-2-м ыкIи КС-3-м атегъэпсыкIыгъэу зхагъэуагъэхэр зэралыхыгъэхэр ыкIи ахэм агъэнэфэрэ сомэ мин 58,3-рэ зэрафитIупшыгъэр къэнэфагъ объектэу «Къутырэу Гавердовскэм (урамхэу Строительнэм, Шевченкэм, Пятницкэм, Садовэм, Полевоим) псы IэкIэгъэхьэгъэныр» зыфиIорэм ехъылIэгъэ IофшIэнэу агъэцэкIэрэр зыфэдишхэр гъэунэфыгъэным ехъылIэгъэ уплъэкIунхэр зашIыхэм.

Къэралыгъо контрактр агъэцэкIэжы зэхъум сомэ мин 84,8-м телытэгъэ хэбзэуконыгъэхэр ашIыгъэх, ар мыщ фэдэу зэхэлъ:

— проект документациеу аухэсыгъэм дэххэзэ псэолъэшI IофшIэнхэр агъэцэкIагъэх;

— Федеральнэ законэу «Къэралыгъо ыкIи муниципальнэ фэныкIоныгъэхэм апае товархэр къалэкIагъэхьанхэм, IофшIэнхэр, фэIо-фашIэхэр ягъэгъэцэкIэгъэнхэм пае къэралыгъо заказхэр зэраратыхэрэ шыкIэм ехъылIагъ» зыфиIорэу номеру 94-ФЗ тетэу 2005-рэ илъэсым бэдзэогъум и 21-м аштагъэм ия 9-рэ статья ия 5-рэ Iахэ аукъозэ, къэлэгъэпсыным ехъылIэгъэ контрактным ыгъэнэфэрэ псэолъэшI IофшIэнхэр агъэцэкIагъэх.

ПсэолъэшI-монтажнэ IофшIэнхэр зауыхыгъэхэ мафэм ыкIи ахэм атефэгъэ ахьшэр заратыгъэм (2009-рэ илъэсым Iоныгъом и 20-м) кышIублагъэу мэзий хъугъэу объектхэр агъэфедэнэу зэрамытыгъэм кыхэкIэу, бюджетым имылIкIу **сомэ миллиони 4-рэ мин 380-рэ** ху-

ИЛЪЭС ОТЧЕТЫР

рэр IофшIэнхэм кIэухышIухэр къагъэтыгъэнхэм ыкIи бюджет мылIкIу шIуагъэ кытэу гъэфедэгъэным ипринципхэу Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ия 34-рэ статья ыгъэнафэхэрэр аукъохэзэ агъэфагъэ. Бюджет мылIкIу афатIупшыгъэм шIогъэ икIу къагъэтыгъэн гухэлъым пае, объектхэр тыгъэным ехъылIэгъэ Iофыгъохэр зехъэгъэнхэр Палатэм игъо афилъэгъугъ.

6. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу «Гуманитарнэ ушэгъыныгъэмкIэ Адыгэ республикэ институтэу Т. М. КIэрашэм ыцIэ зыхьырэ» 2009-рэ илъэсым республикэ бюджетым имылIкIу фатIупшыгъэр зэрагъэфагъэм иуплъэкIун кыгъэлъэгъуагъэхэр

УплъэкIунхэр ашIыхэ зэхъум шапхъэхэр аукъохэзэ **сомэ мин 891,3-рэ** агъэфагъэу кыхъагъэщыгъ:

— Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет имылIкIу **сомэ мин 62,6-рэ** зытемылIытэгъэ Iофыгъохэм апIуагъэхьагъ. Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ия 289-рэ статья зэригъэнафэрэм тетэу а мылIкIу кыаIыхъажыгъэн пае ыкIи ащ хахъэх:

— Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ия 162-рэ статья, Урысые Федерацием иреспубликэ и Министерствэ иунашъоу «Урысые Федерацием ибюджет классификацие зэрагъэфедэрэ шыкIэмкIэ унашъохэр ухэсыгъэнхэм ехъылIагъ» зыфиIоу номеру 145н тетэу 2008-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 12-м кыдагъэкIыгъэм игъо алъэгъухэрэр аукъохэзэ, Институтым зытемылIытэгъэ гухэлъхэм апае бюджет мылIкIу **сомэ мин 50,7-рэ** ыгъэфагъэ. Ар пIуагъэхьагъ штатым ыгъэнафэрэм шIокIэу кърэгъулхэр зэриштагъэхэм;

— Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ия 162-рэ статья ыкIи Федеральнэ законэу «Бухгалтер учетым ехъылIагъ» зыфиIоу номеру 129-ФЗ тетэу 1996-рэ илъэсым шэкIогъум и 21-м кыдагъэкIыгъэм ия 9-рэ статья аукъохэзэ, учреждением ибаланс хэмыт оборудованием итехническэ фэIо-фашIэхэр зэшIохыгъэнхэм ыкIи гъэцэкIэжыгъэным бюджет мылIкIу **сомэ мин 6,1-рэ** пIуагъэхьагъ.

Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет имылIкIу кIуачIэ зиIэ законодательствэр аукъозэ агъэфагъэр, ау халъхъажыгъэнэу шымытыр **сомэ мин 828,7-рэ**, ащ хахъэх:

— Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ия 70-рэ статья аукъозэ, Институтым иIофышIэхэм шапхъэхэм ашIокIэу лэжапкIэм пае аратыгъэ **сомэ мин 12,7-рэ**;

— Урысые Федерацием иреспубликэ и Министерствэ иунашъоу «Бюджет учетымкIэ Инструкцияер ухэсыгъэным ехъылIагъ» зыфиIоу номеру 148н тетэу 2008-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 30-м кыдагъэкIыгъэм ия 16-рэ пункт ыгъэнэфэрэ шапхъэр аукъозэ, Институтым хэбзэнчъэу фонд шъхьалэхэм ахигъэхьагъ кыдагъэкIыгъэнхэм ыкIи тучанхэм ащыцэгъэнхэм, Адыгэ Республикэм ибиблиотекахэм ыпкIэ хэмылIэу ятыгъэным пае тхылIхэм апIуагъэхьагъэ **сомэ мин 570,9-рэ**;

— Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ия 70-рэ статья, Федеральнэ законэу «Бухгалтер учетым ехъылIагъ» зыфиIоу номеру 129-ФЗ тетэу 2008-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 30-м кыдагъэкIыгъэм ия 9-рэ статья, Урысые Федерацием иIофшIэнымкIэ икодекс ия 166-рэ статья, Урысые Федерацием и Правительствэ «IофышIэхэр кыулыкIу командировкэ гъэкIогъэнхэм нэшанэу хэлъхэм яхъылIагъ» зыфиIоу номеру 749-рэ тетэу 2008-рэ илъэсым чъэпыогъум и 13-м кыдыгъэкIыгъэ унашъом агъэнэфэрэ шапхъэхэр аукъохэзэ ыкIи ифэшъошэ унашъохэр кыдымыгъэкIэхэу кыулыкIу автомашинэхэмкIэ Адыгэ Республикэм ишIолIыр кыхимыбытэхэрэ чIыплэхэм иIофышIэхэр командировкэ зэригъэкIуагъэхэм Институтым телъхьэпIэ икIу имыIэу бюджет **мылIкIу сомэ мин 25,3-рэ** пIуагъэхьагъ;

— Урысые Федерацием и Правительствэ иунашъоу «Федеральнэ бюджетым кыхэкIырэ мылIкIу зыпIуагъэхьэрэ организациехэм яIофышIэхэр IэкIыб хэгъэгъэхэм командировкэ агъаIохэ зыхъукIэ IэкIыб хэгъэгъу ахьшэхэм атегъэпсыкIыгъэу чэщ-зымафэм телытэгъэ ыкIи IэкIыб хэгъэгъум ахьшэхэм атегъэпсыкIыгъэу ахэм хэгъэхьожьэу афашIырэр зыфэдишым ыкIи зэраратырэ шыкIэм ехъылIагъ» зыфиIоу номеру 812-рэ тетэу 2005-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 26-м кыдагъэкIыгъэм, «Командировкэхэм апае хъарджэу ашIыгъэхэмкIэ афызэкIагъэкIожьырэр зыфэдишым, ахьшэр зэраратырэ, командировкэхэм яхъылIэгъэ отчетхэр кызыратыжыхэрэ шыкIэхэм ыкIи КъУ-у «Т. М. КIэрашэм ыцIэ зыхьырэ» АРИГИ-м» хызмэтзехъэнымкIэ ихъарджэхэм я Положениеу» Институтым номеру 9 тетэу 2008-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 17-м кыдыгъэкIыгъэ унашъомкIэ аухэсыгъэр аукъохэзэ, Абхъаз Республикэм командировкэ зэрэкIогъагъэхэм пае иIофышIэхэм чэщ-

зымафэм телытэгъэ ахьшэу аритын фэягъэр **сомэ мин 3,3-кIэ** нахъ макIэу къафалытагъ;

— СССР-м финансхэмкIэ и Министерствэ и Инструкцияер ия 6-рэ пункт, СССР-м IофшIэнымкIэ ыкIи социальнэ IофыгъохэмкIэ и Къэралыгъо комитет, профессиональнэ союзхэм ягупчэ Всесоюзнэ совет номеру 62-рэ тетэу 1988-рэ илъэсым мэлъыгъэгъум и 7-м ышIыгъэ унашъоу «СССР-м ыкIоцI кыулыкIу командировкэ зэрэщагъаIохэрэм ехъылIагъ» зыфиIорэм агъэнэфэрэ шапхъэхэр аукъохэзэ, кыулыкIу командировкэ зэрагъэкIуагъэхэм **сомэ мин 4,5-рэ** пIуагъэхьагъ;

— Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ия 70-рэ ыкIи ия 162-рэ статьяхэр аукъохэзэ, социальнэ хэбзэIахэ зыкIымкIэ ыкIи транспорт хэбзэIахьэмкIэ тазырхэм Институтым **сомэ мин 2,2-рэ** апIуагъэхьагъ;

— Урысые Федерацием иреспубликэ и Министерствэ «Бюджет учетымкIэ Инструкцияер ухэсыгъэным ехъылIагъ» зыфиIорэ унашъоу номеру 148н тетэу 2008-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 12-м кыдыгъэкIыгъэр аукъозэ, учреждением ифинанс IофшIэн икIэуххэм гофрокамланэхэр хэтхыкIыжыгъэнхэр зэрахигъэхьагъэм ыпкIэ кыкIэу, хэбзэнчъэу **сомэ мин 32-рэ** хатхыкIыжыгъэ;

— Федеральнэ законэу «Бухгалтер учетым» ехъылIагъ зыфиIоу номеру 129-ФЗ тетэу 1996-рэ илъэсым шэкIогъум и 21-м кыдагъэкIыгъэм ия 9-рэ статья, Урысые Федерацием иреспубликэ и Министерствэ иунашъоу «Бюджет учетымкIэ Инструкцияер ухэсыгъэным ехъылIагъ» зыфиIоу номеру 148н тетэу 2008-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 30-м кыдагъэкIыгъэм агъэнэфэрэ шапхъэхэр аукъохэзэ, тхылIэу «Адыгеим итарихэ» зыфиIорэр учреждением ифинанс кIэухэу ышIыгъэхэм атегъэпсыкIыгъэу ыкIи бюджет учетым хамыгъэуагъэу зэрэагъаIохыжыгъэм 2009-рэ илъэсым телытэгъэ бюджет отчетностыр **сомэ мин 100-кIэ** мытэрэзэу кыгъэлъэгъуагъэ хъугъэ;

— Институтым и Устав ия 2.2-рэ пункт иположениехэр, Адыгэ Республикэм финансхэмкIэ и Министерствэ «Федэ къэзытырэ IофшIэнэу агъэцэкIагъэм кыкIэкIорэ мылIкIу епхыгъэ операциехэр Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет учреждениехэм зэрагъэцэкIэрэ ШыкIэм ехъылIагъ» зыфиIорэ унашъоу номеру 189-А тетэу 2008-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 11-м кыдыгъэкIыгъэм ыгъэнэфэрэ шапхъэхэр аукъохэзэ, правовой телъхьапIэ имыIэу Институтым 2009-рэ илъэсым сомэ мин 80 зыосэ фэIо-фашIэхэр афигъэцэкIагъэх. Ахэр федэ къэзытырэ IофшIэнхэр гъэцэкIэгъэнхэмкIэ Iизын къэзытырэ унашъоу номеру 804013-рэ тетэу 2009-рэ илъэсым гъэтхапэм и 16-м аштагъэм иустав фитыныгъэхэр ыгъэцэкIэгъэхэзэ бюджетым хэмыхьэрэ федэ къэхъыжыгъэнымкIэ кыкIуапIэхэу ыгъэнафэхэрэм ахэтыгъэхэл.

7. Обществениэ шынгъончъагъэмкIэ милицием пае Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет имылIкIу Адыгэ Республикэм хэгъэгъу кIоцI IофхэмкIэ и Министерствэ 2009-рэ илъэсым фатIупшыгъэр зэрагъэфагъэм иуплъэкIун кыгъэлъэгъуагъэхэр

УплъэкIунхэр ашIыхэзэ нафэ кызырэхъугъэмкIэ, норматив актхэр аукъохэзэ **сомэ миллион 19-рэ мин 140-рэ** агъэфагъэ, ащ шышых:

Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ия 34-рэ ыкIи ия 162-рэ статьяхэр аукъохэзэ, республикэ бюджетым имылIкIу **сомэ миллион 19-рэ мин 71,5-рэ** агъэфагъэ, ащ хахъэх:

— штабым, кадрэхэм, тылым яподразделениехэм яIофышIэхэу федеральнэ бюджетым кыхэкIырэ мылIкIу алыгъын фаехэм Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет кыхэкIыгъэ **сомэ миллион 19-рэ мин 869,2-у** лэжапкIэм пае аратыгъэр;

— федеральнэ бюджетым кыхэкIырэ мылIкIу алыгъынхэ фаеу шыт милициехэм Iоф зышашIэрэ псэуалъэу «Точрадиомашым» шагъэфедэгъэ коммунальнэ фэIо-фашIэхэм ауасэхэм Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет имылIкIу **сомэ миллион 2-рэ мин 359,9-у** апIуагъэхьагъэр;

— федеральнэ бюджетым кыхэкIырэ мылIкIу алыгъынхэ фаеу шыт милиционерхэр къэзышэкIыхэрэ автотранспортным пае шыфэ-гъэстыныпхьэ материалхэм ыкIи ахэр зэрагъэцэкIэжыгъэхэм Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет кыхэкIыгъэ **сомэ мин 842,4-у** пIуагъэхьагъэр.

Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ия 34-рэ ыкIи ия 162-рэ статьяхэр аукъохэзэ, Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет кыхэкIыгъэ **сомэ мин 68,5-рэ** шIуагъэ кымытэу агъэфагъэ, ащ хахъэх:

— уплъэкIунхэр зашIыгъэгъэхэ пIалъэм ехъулIэу **сомэ мин 66,8-рэ** зыосэ оборудованиеу къащыфыгъэр ыкIи илъэсишым ехъугъэу амыгъэфагъэу складым чIэлыгъэр;

Адыгэ Республикэм и Уплъэкълү-лътэкълү палатэ 2010-рэ ильэсым Юф зэришлагъэм ыкӀи уплъэкълү Юфыгъоу зэрихъагъэхэм яхьылӀэгъэ

— программэу «Адыгеим икӀэлэцӀыкӀлӀхэр» зыфиӀоу 2009—2010-рэ ильэсхэм ателътӀагъэм иподпрограммэу «КӀэлэцӀыкӀлӀхэр ыкӀи унагъор» зыфиӀорэм игъэцӀэкӀжын республикэ бюджетым иахьцэу **сомэ мин 1,7-рэ** пӀуагъахъэзэ къашцӀыгъэ оборудованиеу уплъэкълунхэр зашӀыгъэхэ пӀальэм ехьулӀэу амыгъэфедагъэу МВД-м исклад чӀэлъыгъэр.

8. Адыгэ Республикэм мылькӀу зэфышытыкӀэхэмкӀэ и Комитет республикэ мылькур 2009-рэ ильэсым шӀуагъэ кыыригъэтызэ зэригъэфедагъэм иуплъэкълун кыыгъэлъэгъуагъэхэр

Уплъэкълунхэм кыызэрагъэлъэгъуагъэмкӀэ, шӀпхъэу-укъоныгъэхэр ашӀыхъэзэ экӀлэми **сомэ миллиони 135-рэ мин 965,2-рэ** агъэфедагъ.

Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо мылькӀу учет шӀыгъэныр зэрзэхъагъэр ыкӀи реестрэр зещӀэгъэныр зэрзэгъэсыгъэр ауплъэкълӀхэ зэхьум шапхъэхэр аукъохъэзэ **сомэ миллиони 134-рэ мин 764,2-рэ** зэрагъэфедагъэр кӀэнэфагъ.

Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо мылькӀу хэхьэрэ псэуалъэхэр, сооружениехэр, унэхэр бӀджэндэу аратыхъэзэ шапхъэхэр зэраукъуагъэхэм ыпкӀ кыкӀлӀу, Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет федэу кыӀлӀкӀхъан ыльэкӀыштыгъэм **сомэ мин 275,7-рэ** шыкӀагъэ фӀхъугъ.

Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо мылькӀу хэхьэрэ чӀыгу Ӏахьхэр бӀджэндэу аратыхъэзэ шӀпхъэу-укъоныгъэхэу ашӀыгъэхэм апкӀ кыкӀлӀу, Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет федэу кыӀлӀкӀхъан ыльэкӀыштыгъэм экӀлэмкӀи **сомэ мин 688,4-рэ** кышыкӀагъ.

2009-рэ ильэсым Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджетрэ (мылькур зиунаер зышызэхъушъхъафыкӀыгъэ чӀыгу Ӏахьхэу Мыекъуапэ игъунапкӀэхэм къахиубыгъэхэр бӀджэндэу зэратыгъэхэм кыкӀлӀкӀон фӀягъэм кышыкӀагъэр) МО-у «Къалэу Мыекъуапэ» ичӀыпӀэ бюджетрэ чӀыгу ӀахьхэмкӀэ бӀджэндэу-пкӀлӀр хӀбзэнчъагъэ хӀлӀгъэу мӀкӀащӀэу зэрагъэнэфагъэм ыпкӀ кыкӀлӀу федэу кӀалӀкӀхъан фӀягъэм **сомэ мин 6,8-рэ** шыкӀагъэ фӀхъугъ, ащ шыщыкӀ.

— Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ифедэхэм кыащыкӀлӀгъэ **сомэ мин 1,4-рэ**;

— МО-у «Къалэу Мыекъуапэ» ибюджет кыащыкӀлӀгъэ **сомэ мин 5,4-рэ**.

Адыгэ Республикэм иказнэ хэхьэрэ кощырэ мылькур ащӀжы зэхьум **сомэ мин 188,4-рэ** зыуасэмкӀэ шӀпхъэу-укъоныгъэхэр ашӀыгъэх.

Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо мылькӀу хэхьэрэ чӀыгу Ӏахьхэу мылькур зиер зышызэхъушъхъафыкӀыгъэхэу къалэу Мыекъуапэ ишӀолъыр кыахиубыгъэхэр ашӀхэ зэхьум 2009-рэ ильэсым экӀлэмкӀи **сомэ мин 41,7-рэ** чӀэнагъэ ашӀыгъ, ащ шыщыкӀ.

— Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет чӀэнагъэ ышӀыгъэ **сомэ мин 8-рэ** (процент 20);

— МО-у «Къалэу Мыекъуапэ» ибюджет чӀэнагъэ ышӀыгъэ **сомэ мин 32-рэ** (процент 80).

Хабзэр аукооз кыамытыгъэ **сомэ мин 1,7-рэ** Комитетым кӀалыхъыжыгъэп.

9. Гъэсэныгъэ хӀгъэхъожь ягъэгъотыгъэнымкӀэ кӀэралыгъо учреждениеу «Профессиональнэ лицееу № 1-м» Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет имылькӀоу 2009-рэ ильэсым фатӀупшыгъэр шӀуагъэ кыыригъэтызэ ыкӀи зытелътӀагъэхэм апӀуиуагъэхъэзэ зэригъэфедагъэм иуплъэкълун кыыгъэлъэгъуагъэхэр

Уплъэкълунхэм кыызэрагъэлъэгъуагъэмкӀэ, Урысые Федерацием ыкӀи Адыгэ Республикэм ябюджет законодательствэ, Гъэсэныгъэ хӀгъэхъожь ягъэгъотыгъэнымкӀэ кӀэралыгъо учреждениеу «Профессиональнэ лицееу № 1-м» илокальнэ норматив правовой актхэр аукоохъэзэ **сомэ 1 миллионрэ мин 490,2-рэ** агъэфедагъ.

Ащ шыщӀэу **сомэ мин 709-рэ** Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет кыахъкӀыгъ:

шӀогъэ икӀу кыамытыгъэ **сомэ мин 560,5-рэ** агъэфедагъ, ар мырзуштӀэу зӀукӀагъэ:

— **сомэ мин 280,7-рэ** — ГъэсэныгъэмкӀэ лиценzie зэрямыӀэ программэхэмкӀэ кӀлӀэегъаджӀхэм лӀжӀапкӀлӀу аратыгъэм пӀуагъэхъагъ;

— **сомэ мин 73,5-рэ** — ГъэсэныгъэмкӀэ лиценzie зэрямыӀэ программэхэмкӀэ кӀлӀэегъаджӀхэм лӀжӀапкӀлӀу аратыгъэм техъогъэ социальнэ хӀбзӀлахъ зыкӀым пӀуахъагъ;

— **сомэ мин 160,2-рэ** — водителъхэм ялӀжӀапкӀлӀеу зэрафыахъагъэхъагъэм, шӀухъафтынхэм, лӀжӀапкӀлӀ хӀгъэхъожьхэм, яӀофшӀэн зэрэхъуагъэм, Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ия 70-рэ статья аукоозэ яӀофшӀэн псауныгъэмкӀэ зэрар кытӀэу алъытӀэзэ аратыгъэм апӀуахъагъ;

— **сомэ мин 42-рэ** — Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ия 70-рэ статья аукоозэ ялӀжӀапкӀлӀ зэрафыахъагъэхъагъэм, шӀухъафтынхэм аратыгъэхэм, нэмыкӀ ахьшӀ хӀгъэхъожьхэм социальнэ хӀбзӀлахъ зыкӀлӀу атехъуагъэм пӀуахъагъ.

Федеральнэ законэу «КӀэралыгъо ыкӀи муниципальнэ фӀныкӀоныгъэхэм апае товархэр кӀалӀкӀагъэхъанхэм,

ИЛЬЭС ОТЧЕТЫР

ЮфшӀэнхэр ыкӀи фӀло-фашӀлӀхэр арагъэгъэцӀкӀэнхэм пае заказхэр зэраратыхэрэ шӀыкӀлӀм ехьылӀагъ» зыфиӀоу номерэу 94-ФЗ тетэу 2005-рэ ильэсым бӀдзӀоогъум и 21-м аштагъэм ыгъэнэфӀэрэ шапхъэхэр аукоохъэзэ **сомэ мин 148,5-рэ** хъардж ашӀыгъ:

— Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ия 73-рэ статья аукоозэ, кӀэралыгъо ыкӀи муниципальнэ контракт адамышӀыгъэу къашцӀыштыгъэхэм яреестрӀ агъыштыгъэп;

— Федеральнэ законэу номерэу 94-ФЗ зытетым ыгъэнэфӀэрэ шапхъэхэр аукоохъэзэ, Гъомылапхъэхэу ыкӀи кӀлӀэцӀыкӀу инвентархэу къашцӀыштыгъэхэм япчъагъи, ауаси рамытхэу, экӀлэмкӀи сомэ пчъагъэу пӀуахъаштыр кышагъэлъагъэхъэзэ зӀэгъыныгъэхэр адашӀыштыгъэх;

— Урысые Федерацием и Бюджет кодекс ия 72-рэ статья ыгъэнэфӀэрэ шапхъэхэр аукоохъэзэ, Гъомылапхъэхэр кӀалӀкӀагъэхъанхэм пае зӀэгъыныгъэхэр адашӀыштыгъэх хъарджхэмкӀэ а статьям ыгъэнэфӀэрэ бюджет ахьщӀэу ильэсым телътӀагъэм шӀокӀлӀу ратхъэзэ. ЭкӀлэмкӀи ащ хъарджэу **сомэ мин 148,5-рэ** кытыгъ.

Федэ кӀэзытырэ ЮфшӀэнхэм ягъэцӀкӀэн кыкӀлӀкӀогъэ мылькӀоу **сомэ мин 406,6-м** игъэфедӀнкӀэ шапхъэхэр зэраукъуагъэхэр:

шӀуагъэ кыамытыгъэу **сомэ мин 68,5-рэ** агъэфедагъ — зычӀэсыхэр унэхэр шыпсӀунхэу зӀэгъыныгъэкӀэ зэраратыгъэхэм кыкӀлӀкӀуагъэр яӀофшӀлӀхэм техникескэ фӀло-фашӀлӀхэр ыкӀи коммунальнэ фӀло-фашӀлӀхэр агъэцӀкӀагъэхэ фӀдэу агъакӀооз лӀжӀапкӀлӀм пӀуагъэхъагъ, Уставым ыкӀи федэ кӀэзытырэ ЮфшӀэнхэр гъэцӀкӀлӀгъэнхэмкӀэ Изыным ащ фӀдэхэр зӀшӀуахынхэ фитыхэу кыдамылътӀыгъэцӀыгъэ нахъ мышӀлӀми.

Урысые Федерацием и Правительствэ иунашъоу «ГъэсэныгъэмкӀэ ыпкӀэ зыхӀлӀ фӀло-фашӀлӀхэр афӀэгъэцӀкӀлӀгъэнхэм и Шапхъэхэр ухэсыгъэнхэм ехьылӀагъ» зыфиӀоу номерэу 505-рэ тетэу 2001-рэ ильэсым бӀдзӀоогъум и 5-м аштагъэм ия 3-рэ пункт аукоозэ, Учреждением и Устав кышӀыдалътӀыгъэп ГъэсэныгъэмкӀэ ыпкӀэ зыхӀлӀ фӀло-фашӀлӀ лӀжӀапкӀхэу афагъэцӀкӀлӀхэр ыкӀи ахэр зэрафагъэцӀкӀлӀхэр шӀыкӀлӀр. Уставым илокальнэ норматив актэу шыт Положениеу Учреждением предприниматель ЮфшӀлӀхэр зэригъэцӀкӀлӀр шӀыкӀлӀр зыгъэнафӀэрэ яӀлӀ.

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм 2009-рэ ильэсымкӀэ ыкӀи план пӀальэу 2010-рэ ыкӀи 2011-рэ ильэсхэмкӀэ иреспубликэ бюджет ехьылӀагъ» зыфиӀоу номерэу 218-рэ тетэу 2008-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 1-м аштагъэм ия 5-рэ статья аукоозэ, Федэ кӀэзытырэ ЮфшӀлӀн лӀжӀапкӀхэмкӀэ фӀдэхмрэ хъарджхэмрэ ясметэ бюджет мылькӀумкӀэ администратор шъхъалӀм зэригъэнэфӀэрэ шӀыкӀлӀм тетэу аухэсыгъэп.

Адыгэ Республикэм и Законэу «Гъэсэныгъэм ехьылӀагъ» зыфиӀорэм ия 22-рэ статья ия 7-рэ Ӏахъ аукоозэ, Федэ кӀэзытырэ ЮфшӀлӀным епхыгъэу зӀэгъыныгъэ шӀыкӀлӀкӀэ общежитием шыпсӀунхэу зэрӀчӀагъэхъагъэхэм кыкӀлӀкӀогъэ сомэ мин 303,8-рэ лицевой счетым рагъэхъагъ. Учреждением и Устави, Адыгэ Республикэм ГъэсэныгъэмкӀэ ыкӀи наукэмкӀэ и Министерствэ кӀаритыгъэ Изыным Федэ кӀэзытырэ ЮфшӀлӀнэу ар алъытӀэн фитхэу агъэнафӀэрэп.

Общежитием шыпсӀунхэу зэрӀчӀагъэхъагъэхэм ехьылӀлӀгъэ зӀэгъыныгъэхэу зӀдашӀыгъэхэм кыдалътӀыштыгъэр техникескэ фӀло-фашӀлӀхэм ыкӀи коммунальнэ фӀло-фашӀлӀхэм ауасэхэр тыгъэнхэр ары нахъ, унэм зэрӀчӀэсыхэм пае ыпкӀлӀ атыгъу арӀп. Общежитием зэрӀчӀэсыгъэхэм пае ыпкӀлӀу атыгъэмкӀэ 2009-рэ ильэсым федэу кыахъыжыгъэм **сомэ мин 11,9-рэ** хӀгъэкӀыжыгъэн фае.

Федеральнэ законэу «Бухгалтер учетым ехьылӀагъ» зыфиӀоу номерэу 129-ФЗ тетэу 1996-рэ ильэсым шӀокӀогъум и 21-м аштагъэм ия 1-рэ статья аукоозэ, мыкощырэ мылькӀоу Учреждением оперативнэ ГъӀорышӀакӀлӀм тетэу е бӀджэндэу кырамытыжыгъэр, имылькӀу хъмыхъэрр, бюджет учетым кышӀыдэмылътӀагъэр Ӏыгыгъэным (котельнэм ышъхъэ гъэцӀкӀлӀжыгъэным) **сомэ мин 22,4-рэ** пӀуагъэхъагъ.

Федеральнэ законэу «Бухгалтер учетым ехьылӀагъ» зыфиӀоу номерэу 129-ФЗ тетэу 1996-рэ ильэсым шӀокӀогъум и 21-м аштагъэр, Урысые Федерацием финансхэмкӀэ и Министерствэ 2008-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 30-м номерэу 148н тетэу кыдыгъэкӀыгъэ унашъоу «Бюджет учетымкӀэ Инструкцияу ухэсыгъэным ехьылӀагъ» зыфиӀорэмкӀэ бюджет учетым ехьылӀлӀгъэ Инструкцияу ыухэсыгъэр аукоохъэзэ, Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет имылькӀоу **сомэ мин 374,6-рэ** хъардж ашӀыгъ:

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо мылькӀу игъӀорышӀлӀн ехьылӀагъ» зыфиӀоу номерэу 102-рэ тетэу 2002-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 3-м аштагъэм ия 20-рэ статья ия 3-рэ ыкӀи ия 4-рэ Ӏахьхэр аукоохъэзэ, Адыгэ Республикэм мылькӀу

зэфыштыкӀлӀхэмкӀэ и Комитет оперативнэ ГъӀорышӀлӀкӀэ фитыныгъэм тетэу мылькур зэрӀритырэр зыгъэнэфӀэрэ зӀэгъыныгъэ димышӀлӀу, Учреждением мылькур ритыгъ.

Федеральнэ законэу «Мыкощырэ мылькӀумкӀэ ыкӀи ащ ищӀэн-ищӀэфын фитыныгъэхэмкӀэ кӀэралыгъо регистрацием ехьылӀагъ» зыфиӀоу номерэу 122-ФЗ тетэу 1997-рэ ильэсым бӀдзӀоогъум и 21-м аштагъэм ия 4-рэ статья, Урысые Федерацием и ЧӀыгу кодекс ия 25-рэ статья аукоохъэзэ, мыкощырэ мылькӀумкӀэ, чӀыгу ӀахьхэмкӀэ фитыныгъэхэр регистрацие зэрашӀыгъэхэр мыкощырэ мылькӀумкӀэ ыкӀи ар щӀгъэн-щӀэфыгъэнымкӀэ фитыныгъэхэм яхьылӀлӀгъэ кӀэралыгъо реестрӀ зыкӀым хагъэуцагъэп.

Бюджет учетым ехьылӀлӀгъэ Инструкцияу номерэу 148н зытетым ия 19-рэ пункт аукоозэ, мыкощырэ мылькӀум иобъектхэм инвентарь номерхэр атырагъэуцагъэхӀп.

Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо мылькӀу и РеестрӀ ыкӀи Учреждением ибюджет учет ахъмытхагъэу, экӀлэмкӀи квадратнэ метрӀ 447-рэ хъурэ мыкощырэ мылькӀу объектхэу зӀрӀлӀр кӀэнэфагъ.

Бюджет учетым ехьылӀлӀгъэ Инструкцияу номерэу 148н зытетым ия 59-рэ пункт аукоозэ, Учреждением материалънэ пшъэдӀкӀыж зыхьырэ ЮфшӀлӀхэу иӀхэм материалънэ уасэ зӀлӀхэр зыдатхӀхэр Тхылым материалънэ уасэ зӀлӀхэу амыгъэфедагъэхӀхэр, ахэм ясортхэр ыкӀи зэрӀхъухэр пчъагъэхэр адатхӀхэрӀп, кӀэнагъэхэм япчъагъэ мафэ кӀэс учет ашӀырӀп.

Инвентарь пкытыгъо шъабӀхэм темыкӀыжыгъэр краскӀхэмкӀэ номерхэр атырагъэуцагъэхӀп; инвентарьхэр складым кычӀаххэу заратхӀкӀэ заратыгъэ ильэсыр, ма-зэр атыратхӀштыгъэп.

КӀлӀэеджакӀлӀхэм (кычӀатӀупшыхэ зыхъукӀлӀ) Гъомылапхъэхэу, инвентарь шъабӀхэу ыкӀи оборудованиеу аратын фаер зыфӀэдыр зыгъэнэфӀэрэ республикэ норматив правовой актхэр шыӀлӀхӀп. Адыгэ Республикэм иминистрхэм я Кабинет номерэу 73-рэ тетэу 2006-рэ ильэсым жъоныгъуакӀлӀм и 15-м ышӀыгъэ унашъоу «ИбӀхэу ыкӀи зыӀыгыжыгъышт ны-тыхэр зымыӀжыгъэу кӀэнэгъэ кӀлӀэцӀыкӀлӀхэм ыкӀи кӀлӀэцӀыкӀу ибӀхэм ыкӀи зыӀыгыжыгъыштхэ ны-тыхэр зымыӀжыгъэу кӀэнагъэхэм ащышхэм якӀэралыгъо обеспечение ехьылӀагъ» зыфиӀорэм игуадзэу № 2-м натуральнэ шӀыкӀлӀм тергъэсыкӀыгъэу аратын фаехэм яшапхъэхэр егъэнафӀх, ау натуральнэ шӀыкӀлӀм тетэу аратын фаем ахьщӀм телътӀыгъэ уасэу яӀштыр зыфӀэдыр кызэралътӀыгъэр шӀыкӀлӀр яӀлӀ. Ащ ыпкӀ кыкӀлӀу кӀлӀэцӀыкӀу ибӀхэм, зыӀыгыжыгъыштхэ ны-тыхэр зымыӀжыгъэу кӀэнэгъэ кӀлӀэцӀыкӀлӀхэм ахьщӀм телътӀыгъэу аратышт компенсациехэр къафалътӀгъхэ ГъэсэныгъэмкӀэ Федеральнэ агентствэм Рособразованием исистемэ хэхьэрэ учреждениихэм 2008-рэ ильэсым шыӀэ мазэм и 1-м номерэу 10-55-328/10-05 зытет письмэу афаригъэхъыгъэм кышӀилӀорэ нормэхэм атегъэпсыкӀыгъэу.

Бюджет учетым ехьылӀлӀгъэ Инструкцияу номерэу 148н зытетым ия 61-рэ, ия 62-рэ пунктхэр аукоохъэзэ, производствэ практикэм шыӀлӀхэ кӀлӀэеджакӀлӀхэм аратыгъэ Гъомылапхъэхэм ауасэ кӀлӀэеджакӀлӀхэм ахьщӀ зэраратырэ ведомостымкӀэ **сомэ мин 244,5-рэ** хъоу хатхыкӀыжыгъэ, ащкӀэ Гъомылапхъэ зэхъуыгъэ купым уасэу иӀэм кыпкырыкӀхъэзэ.

Бюджет учетым ехьылӀлӀгъэ Инструкцияу номерэу 148н зытетым ия 62-рэ пункт аукоозэ, зигъо гъэцӀкӀлӀжынхэм апае сомэ мин 120,8-рэ зыосэ псӀолӀапхъэхэр, экӀлэ ЮфшӀлӀнэу агъэцӀкӀагъэр зыфӀэдыр кыамыгъэлъагъохэу ыкӀи хатхыкӀыжыгъын алъэкӀыштыр зыфӀэдыр зыгъэнэфӀэрэ шапхъэхэр шымыӀлӀхэу **сомэ мин 9,3-рэ** зыосэ зырыкӀлӀхэр пкыгъохэр хатхыкӀыжыгъэх.

ГухӀлӀ гъэнэфагъэ зӀлӀ Республикэ программэу «Псауныгъэр кӀэухъумэгъэным хэхъоныгъэ егъэшӀыгъэныр» зыфиӀоу 2008—2012-рэ ильэсхэм ателътӀагъэм ия 2008—2009-рэ ильэс Ӏахъ; гухӀлӀ гъэнэфагъэ зӀлӀ Республикэ программэу «Культурэ кӀэным мыкощырэ иобъектхэу (тарихным ыкӀи культурэм ясаугъэтхэу) Адыгэ Республикэм ишӀолъыр итыхэр инвентаризацие шӀыгъэнхэр» зыфиӀоу 2009—2011-рэ ильэсхэм ателътӀагъэм; объектэу «Хъафизхэм ыкӀи дэу зыльӀгъурэ кӀлӀэцӀыкӀлӀхэм апае чӀыпӀэ 51-рэ зӀлӀ еджӀлӀ-интернат гъэпсыгъэныр» зыфиӀорэм ишӀын апае Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет имылькӀоу Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо учреждениеу «Строй-заказчикым» фатӀупшыгъэр зэрагъэфедагъэм ехьылӀлӀгъэ уплъэкълунхэу ашӀыгъэхэм Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет игъэфедэн ехьылӀлӀгъэ шӀпхъэу-укъоныгъэхэр ашагъэунафӀыгъэхӀп.

Джащ фӀдэу 2010-рэ ильэсым Адыгэ Республикэм и Уплъэкълү-лътэкълү Палатэ зэхӀцӀэн-методическэ, эксперт-аналитическэ ыкӀи информационнэ ЮфшӀлӀныбэ ыгъэцӀкӀагъ.

Палатэм итхъаматэу МӀХЪОШ РӀщыд.

Адыгеир РТР-м кӕегъӕлӕагъо

Урысые Федерацием ителевидение иканалӕу РТР-м икӕтынӕу «Моя планета» зыфилоу Андрей Панкратовым зерицӕрӕм тшӕгъӕшӕгъонӕу джырзблагъӕ тӕплыгъ. Адыгӕ Республикӕм фӕгъӕхыгъӕ кӕгъӕлӕгъоныр лӕзшӕу тыгу рихыгъ.

Журналистӕу Андрей Панкратовыр мӕзӕам Мыекъуапӕ кӕкӕуагъӕу тылӕгъагъ. Кӕшӕкӕ ар зыфӕхъугъӕ кӕтынӕм Адыгӕ Республикӕм итарихъ, икультура, ичӕлӕ дахӕхӕр кӕышӕгъӕлӕагъохӕ зӕрӕшӕиӕгъор кӕытфиуатӕзӕ, игушӕсӕхӕм кӕахигъӕшӕгъагъӕр тшӕгъушӕгъӕп.

Тиансамблӕ цӕрылохӕу «Ислӕамыер» «Налмӕсымр», зӕлӕшӕрӕ сурӕтышӕ-модельерӕу Стӕшӕу Юрӕ, лӕпкӕ искуствӕм ныбжыкӕлӕхӕр хӕзыцӕрӕ Гъукӕ Замудинӕ, нӕмыкӕми А. Панкратовыр кӕащитхъугъ, тимужейхӕм осӕ ин кӕаритыгъ. Тикъушӕхъхӕр нӕм фӕмыплӕыхӕу зӕрӕхъо-

псагъохӕр хигъӕунӕфыкӕыгъ.

Кӕтыныр зӕгъӕкӕуӕу, иу-кӕу зӕрӕгъӕпсыгъӕм ишӕуагъӕкӕу зылӕпӕшӕ. Кавказ шӕолъырым зӕо-банӕхӕу щыкӕохӕрӕр, мыхъо-мышӕагъӕу ихъухъхӕрӕр игъӕкӕо-тыгъӕу телевизорымкӕлӕ кӕагъӕ-лӕагъохӕзӕ, шӕумрӕ дӕхагъӕмрӕ ащӕухъӕу зӕп кӕызӕрӕхӕкӕыгъӕр. Андрей Панкратовым игухӕлӕхӕр нӕмыкӕых. Щысӕшӕум цы-фыр зӕрипӕурӕр, нахъышӕум зӕрӕфицӕрӕр икӕтынхӕм кӕахӕ-гъӕшӕ.

— Андрей Панкратовыр, Урысые телевидением илофышӕхӕр кӕихъащт мазӕм Мыекъуапӕ кӕӕкӕлонхӕу макӕ кӕыта-гъӕлӕу, — кӕуагъӕ АР-м культу-рӕмкӕлӕ и Министерствӕ иотдел

ипащӕу Шӕуджӕн Бӕлӕ. — Тирес-публикӕ илӕс 20 зӕрӕхъуӕрӕм кӕыпкырыкӕыхӕзӕ, зичӕзы кӕ-тыныр агъӕхъазыры ашӕиӕгъу.

Сурӕтым итыр: адыгӕ шӕуа-шӕм идӕхагъӕ кӕззыгъӕлӕ-гъорӕ пшӕашӕхӕм Андрей Панкратовыр ахӕт.

Зӕкӕошныгъӕм игъогухӕмкӕлӕ

Концертыр Краснодар щыкӕошт

Краснодар краимрӕ Адыгӕ Республикӕмрӕ культуӕмрӕ искуствӕмрӕкӕлӕ зӕдӕлӕжънхӕм

фӕшӕ зӕзӕгъныгъӕу зӕдашӕыгъӕм хӕхъӕ концертхӕмкӕлӕ, зӕхахъӕ-хӕмкӕлӕ зӕхъожыкӕхӕзӕ ашӕыныр.

Дунаим щызӕлӕшӕрӕ орӕдыло-кӕзшӕокӕо ансамблӕу «Ислӕамыер» илӕс 20 зӕрӕхъуӕм фӕгъӕхыгъӕ концертыр непӕ Краснодар щыкӕошт. Купым ихудоже-ственнӕ пашӕу, Урысыем, Кӕэрӕщӕе-Щӕрджӕсым, Адыгеим янароднӕ артистӕу, композиторӕу Нӕхӕе Ас-лӕан кӕызӕрӕтиуагъӕу, ащ фӕдӕ пчыхъӕзӕхӕхӕр зӕгъунӕгъухӕм шӕн шӕагъӕо афӕхъугъ.

Адыгӕ Республикӕм «Ислӕамыер» илӕгъу. Ари кӕыдалъытӕзӕ, зӕфӕхъысыжъ концертыр Краснодар щызӕхӕшӕ.

— «Ислӕамыер» сыдигъуи тихъӕкӕлӕ лӕапӕ. Композиторӕу Нӕхӕе Аслӕан синьбджӕгъу-шӕу, — ӕло Кубань и Кӕэралыгъо Академическӕ кӕзӕкӕ хор ихудожественнӕ пашӕу, Урысыем, Украинӕм, Адыгеим янароднӕ артистӕу, композиторӕу Виктор Захарченкӕм, — Мыекъуапӕ щыкӕогъӕу юбилей пчыхъӕзӕхӕхӕм сигуапӕу сыхӕлӕжъагъ. Лӕпкӕ гушӕысӕр куоу щылӕны-

гъӕм щыпхырызыщырӕ ансамб-лӕу «Ислӕамыер» щыт. Классикӕм икомпозиторӕм Нӕхӕе Ас-лӕан ахӕсӕлӕыгъ. «Ислӕамыери» классикӕм хӕхъагъ. Лӕпкӕу зы-щышӕым ыцӕ дахӕкӕлӕ дунаим щӕ-гъӕлӕ. «Ислӕамыер» тыдӕ кӕуа-гъӕми, имузыкӕ уӕгъӕгушӕо, осӕ ин дунаим кӕышӕфашӕы.

«Ислӕамыем» иконцерт Крас-нодар зӕрӕщыкӕуагъӕм фӕгъӕ-хыгъӕ тхыгъӕхӕр «Адыгӕ ма-кӕм» кӕыхиутышӕтых.

Сурӕтым итхӕр: Шӕӕо Рим-мӕрӕ Мӕшбӕшӕлӕ Саидӕрӕ орӕд кӕало.

ТЕАТРӕМРӕ ЩЫЦӕНЫГъӕМРӕ

Шъузабӕхӕр нӕгум кӕыкӕагъӕуцох

Драматургӕу, тхӕкӕлоу, артист цӕрылоу Мурӕтӕ Чӕпае ипӕсӕз тӕхыгъӕу спектаклӕу «Шъузабӕхӕр» зыгъӕуц-жыгъӕр зӕлӕашӕрӕ артистӕу Зыхъӕ Зӕурбый. Адыгӕ Республикӕм и Лӕпкӕ театрӕ спектаклӕр кӕышӕ-гъӕлӕзӕуагъ.

Щылӕныгъӕм кӕыхӕхыгъӕ пӕсӕм иоф дишӕзӕ, Мурӕтӕ Чӕпае ыгу ихъыкӕыгъӕм, ицӕы-кӕуӕм янӕ шӕлӕзӕгъоу фыри-лагъӕм непӕ кӕызӕрӕкӕимы-чырӕм, Хӕгъӕгу зӕошхом тхӕа-мыкӕагъоу кӕызыдихыгъӕм, бзылӕфыгъӕхӕм, анахъӕу шӕу-забӕхӕм, кӕынӕу зӕпачыгъӕм, якӕлӕхӕр зӕрапӕгуӕхӕм, кӕоджӕ пӕзукӕм спектаклӕр афӕ-гъӕхыгъ.

Артистхӕу Лыунӕе Асыет, Джымӕ Заремӕ, Даур Жаннӕ, Нӕхӕе Мӕрджӕнӕт, Джолӕкӕо Рӕ-щыдӕ, Хъакъуй Андзаур, Бӕгу-шӕ Анзор, Ацумыжъ Тембот рольхӕр кӕашыхъ. Артистхӕм зӕо-мӕшӕуаер апӕкӕкӕыгъӕп.

Кинофильмӕхӕмкӕлӕ, тхылӕхӕмкӕлӕ, нӕнӕжъ-тӕтӕжъхӕм кӕаотӕжы-рӕмкӕлӕ зӕор ашӕлӕ. Арӕу щытми, илӕс чыжъӕхӕм гуӕкӕ уахӕшӕн, цыфмӕ хъазабӕу ателъыгъӕм, иофшӕным гуӕтныгъӕу кӕа-щыхафӕшӕтыгъӕм, зӕхӕшӕкӕо дӕ-гъум уигъӕдӕлон, узылӕишӕн, уигъӕгушӕон зӕрилӕжӕкӕырӕм уягушӕысӕ артистхӕм спектак-лӕр кӕашы зыхъукӕлӕ. Шӕлӕзӕгу мыгошӕыр бгъӕкӕзӕбзӕн зӕрӕплӕ-кӕышӕтыр Нӕхӕе Мӕрджӕнӕтрӕ Хъакъуй Андзауррӕ ярольхӕм ахӕолӕагъо.

Ныбжыкӕабӕ спектаклӕм зӕр-рӕплӕыгъӕр тигуапӕ — зӕгъӕ-пӕнхӕр ашӕын алӕкӕышӕтӕу тӕ-гугъӕ.

Сурӕтым итхӕр: Нӕхӕе Мӕрджӕнӕт, Даур Жаннӕ, Лыунӕе Асыет, Джымӕ Заремӕ спектаклӕм хӕлажъӕхъ.

Нӕкӕубгъор зыгъӕхъазырыгъӕр ЕМТИЛӕ Нурбий.

Зӕхъышӕагъӕхӕр:
Адыгӕ Республикӕм
и Кӕэралыгъо
Совет — Хасӕр,
иминистрӕхӕм
я Кабинет

Кӕыдзыгъӕкӕырӕр:
Адыгӕ Республикӕм
лӕпкӕ иофхӕмкӕлӕ,
иӕкӕыб кӕэралхӕм
ащыпсӕурӕ тильӕп-
кӕгъӕхӕм адырӕлӕ
зӕпхыныгъӕхӕмкӕлӕ
ыкӕи кӕзбар жъу-
гъӕм иамалхӕмкӕлӕ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскӕр, 236

Редактор
шӕхъӕлӕр

ДӕРБӕ
ТИМУР

Редакциер
зидӕшылӕр:
385000,
кӕ. Мыекъуапӕ,
ур. Первомайскӕр,
197.

Телефонхӕр:
приемнӕр:
52-16-79,
редактор шӕхъӕлӕм
иапӕр:
гуадзӕр:
52-49-44,
редактор гуадзӕр-
пшӕдӕкӕыжъ зы-
хыӕрӕ секретарыр:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зышӕаушыхъаты-
гъӕр:
Урысые Федерацием
хӕутын иофхӕмкӕлӕ,
телерадиокӕзӕтын-
хӕмкӕлӕ ыкӕи зӕлӕы-
лӕсыкӕлӕ амалхӕмкӕлӕ
и Министерствӕ
и Темыр-Кавказ
чылӕлӕ гъӕлоры-
шӕлӕлӕ, зӕраушыхъа-
тыгъӕ нӕмӕрыр
ПИ №10-3892

Гъӕзӕтым кӕыхиу-
тыхӕрӕм мышӕып-
кагъӕу кӕахафӕ-
хӕрӕмкӕлӕ кӕззыт-
хыгъӕхӕм пшӕдӕ-
кӕыжъ ахы. Кӕа-
тхӕхӕрӕмрӕ гъӕзе-
тым щылажъӕхӕр-
рӕмрӕ яеплӕыкӕлӕ
зӕтемыфӕн ылӕ-
кӕышӕт. Гъӕзӕт-
еджӕхӕм кӕыт-
фагъӕхыӕрӕ тхы-
гъӕхӕр зӕхӕтфы-
хӕрӕп ыкӕи кӕз-
зытхыгъӕхӕм
алӕкӕдгъӕхъа-
жыыхӕрӕп.

Зышӕыхаутырӕр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кӕ. Мыекъуапӕ,
ур. Пионерскӕр,
268

Пчъагъӕр
4335
Индексхӕр
52161
52162
Зак. 935

Хӕутыным
узщыкӕлӕтхӕнӕу щыт
уахъӕр
Сыхъатыр 18.00
Зышӕыкӕлӕтхӕгъӕхъ
уахъӕр
Сыхъатыр 18.00